

Jó Pajtás

2020. III. 12.

74. évf., 9. szám

Petőfi és '48

Mennyire bízol önmagadban?

Szépek, de mérgezőek

Hadaró
Miki

Apu mindig azt mondja, anyu keményfejú. Amikor kisebb voltam, nem tudtam, mit jelent ez pontosan, ezért előfordult, hogy apu egy-egy kirohanása után oda mentem anyuhoz, és jól megkopogtattam a fejét. Eleinte még a szüleim sem értették, mit és miért csinállok, így csak a fájdalmas felkiáltások maradtak. (Azt hittem, anyu feje kemény. Mit mondjak, nem sajnáltam az apró öklömmel.) Amikor közös erővel rájöttek, hogy szó szerint értettem a keményfejűséget, már jól nevettek az egész ügyön, és elmagyarázták, hogy nem kell a másik ember fejét kopogatnom. Idővel rájöttem, hogy apu nem beszél butaságokat. Alighogy egy kicsit kisütött a nap, anyu egyből a kertben termett. Hiába mondtuk neki, hogy hiába söpröget meg kapál

kint, úgymint jön még fagyosabb idő, nem lehetett bírni vele. A vége persze az lett, hogy nekünk is csatlakoznunk kellett a „nagy munkaakcióhoz”, mert anyu annyira elfáradt, hogy megsajnáljuk. Sőt, a szomszédból Dani is pont akkor nézett be hozzánk, amikor gőzerővel tisztítottuk az udvart, s négyen varázsoltuk széppé a házunkat. Jutalmul Dani is és én is téli fagyit kaptunk. Mi tagadás, egyikünk sem ellenkezett. A kertünk valóban pompásan festett, anyu elégedetten mosolygott, apu meg magában duzzogott. Másnap természetesen neki lett igaza, mert anyu munkába indulva borzasztó hátfájásra panaszkodott, ráadásul egy kiadós eső pillanatok alatt eltüntette szorgalmunk eredményét.

Mindegy, a téli fagyért megérte!

Lackfi János

Szössz-szonett

Verskardigánom összement,
Szösszök lepik a szövetet,
Melyeket mostan összeszed
E szösszenetnyi szösszedet.
Hisz a költészet köz-terep,
Hol ki-ki köthet üzletet,
Kilátást néz vagy ógyeleg,

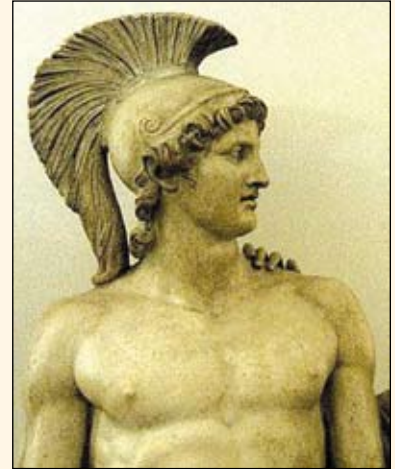
Csinálja, amit ő szeret.
Ott fenn az égen szössz lebeg,
A parkban őszi díszletek,
Én egy padon szösszölgetek,
S megszületik e szössz-lelet,
Mit most tovább pöckölhetek.
Múlandóság, legyőztelek!

Paul Klee: A kastély és a nap

EZTFILÓZDKI!

Mi tesz azzá, ami vagyok?

Thészeusz hajója hosszú időn keresztül horgonyzott az athéni kikötőben. Ahogy teltek a hetek, hónapok, a hajó alkatrészei szépen lassan rothadásnak indultak. Az athéniak nem szerették volna, hogy a híres görög hős, Thészeusz hajója az enyészeté legyen, így a hajó alkatrészeit fokozatosan kicserélték: először az alsó deszkákat, majd az árbócot, felső léceket, köteleket, vitorlákat. Ügyeltek arra is, hogy a hajó eredeti formája, külseje megmaradjon, így az alkatrészek cseréjekor a tönkrement részeket az eredetiekre pontosan hasonlító új részekkel pótolták. Egy napon kiderült, hogy az eredeti hajó összes elemét kicserélték, egyetlen eredeti csavar sem maradt benne – mégis mindenki úgy vélte, hogy Thészeusz hajója ringatózott tovább a vízen.

A fenti gondolat kísérlet az azonosság problémáját mutatja be, amely dilemma nem csak a filozófusokat foglalkoztatja, és nem csak tárgyak, élettelen dolgok kapcsán merülhet fel. A tárgyakon kívül az emberek is állandóan változnak körülöttnünk. Gondoljunk csak bele, biológiai és szellemi szempontból mi a közös abban a két éves gyerekben, aki évekkal ezelőtt voltunk, és abban a 80 éves öregemberben, akivé majd évtizedek múlva válunk? A hajunk, bőrünk, hangunk megváltozik, a személyiségünk, értékeink is folyamatosan alakulnak. A sejtjeink, gondolataink szinte teljes mértékben lecserélődnek ennyi idő alatt. Mégis, mitől maradok én? Filozófiai fogalmakkal: mik azok a szükséges és elégséges feltételek, amik biztosítják, hogy egy személy egy adott időpontban ugyanaz, mint egy későbbi időpontban?

Bónusz kanyar a fenti a gondolat kísérlethez: az athéni múzeum megőrizte az eredeti hajó leselejtezett darabjait. Egy restaurátor egy nap úgy döntött, hogy összerakja az elemeket. Az így újjászűletett hajó lenne Thészeusz igazi hajója? Vagy az, ami végig kinn ringatózott a kikötőben? Te mit gondolsz?

#plutarkhosz #thomashobbies #önazonosság #gondolat kísérlet

Tóth Tamara

A Zmaj büszkeségei

Bemutakoztak az iskola tehetséges diákjai

Február végén a szabadkai Jovan Jovanović Zmaj Általános Iskolában bemutatkoztak az intézmény tehetséges tanulói. Az *Iskolánk fiatal reménységei* elnevezésű rendezvény keretében a jelenlevők megismerkedhettek hat diákkal, aki a sport, a képzőművészet és a tudományok területén ért el kimagasló eredményeket. Az eseményen jelen voltak a tanulók osztálytársai, szülei, nagyszülei és tanárai is.

A résztvevőket **Gubić Šelken Klaudia** igazgatónő köszöntötte. Reményét fejezte ki, hogy jövőben is sok sikeres tanulója lesz az iskolának. A rendezvény megszervezéséhez a szülők jóváhagyására is szükség volt.

Jovan Tomić hatodik osztályos tanuló több sikeres versenyt tudhat maga mögött matematikából és fizikából. Ezenkívül nagyon ügyesen zongorázik, és ezen a területen is több díjat kapott. Szerinte a sikerének az a titka, hogy odafigyel az órákon, és próbálja megfelelően beosztani az idejét. Elmondása szerint mindegyik sikerére büszke. Arra buzdította iskolatársait, hogy seose adják fel álmaikat. A közönség öröme megmutatta, hogy milyen ügyesen játszik zongorán.

A nyolcadikos **Maja Ostojić** az iskola mellett röplabdaedzésekre jár. A pionír, a kadét és a junior kategóriában elért sikereinek köszönhetően bejutott a szerb röplabda-válogatottba. A sport sok kitartással és lemondással jár, ennek ellenére nagyon szereti csinálni.

Maksim Purlija volt a legfiatalabb a bemutatkozók között. A kilencéves diák falmászással foglalkozik. A sport mindhárom kategóriájában, a nehézségi és a gyorsasági mászásban, valamint a boulder kategóriában is országos bajnok. Elmesélte, hogy nem fél a magasságban, és nem zavarják a tenyerén kialakult hólyagok sem, mert szívesen mászik falra. Annak is örül, hogy

A diákok a könyvtár előtt

a sportnak köszönhetően több országba is eljuthatott.

A hatodikos **Kujundžić Tifani** képzőművészetben kiemelkedő. Munkáit több hazai és nemzetközi pályázaton díjazták. Számára igazi kikapcsolódást jelent, ha esetet ragadhat. Azt is megosztotta a közönséggel, hogy szeretne a Disney rajzolója lenni, vagy divattervező.

Osztálytársa, **Kuti Lili** nagyon sikeres úszó. Már ötéves kora óta foglalkozik úszással. Előtte több sportot is kipróbált. Emellett szívesen fut is. Annak ellenére, hogy sok idejét elveszik az edzések és a versenyek, sikerül jó jegyeket sze-

reznie az iskolában. Rendszeresen jár matematikaversenyekre.

Višnja Vilov atlétikával foglalkozik, és szavalóversenyekre jár. A távolugrást már kiskorában megszerette. A költészet szeretete a családban ragadt rá. A kedvencei Miroslav Antić versei. Az elmúlt két évben több szavalóversenyen vett részt. A jelenlevőknek elszavalta Miroslav Antić *Prva ljubav* című versét.

Az est végén a tehetségek egy-egy ajándékcsomaggal lettek gazdagabbak.

Kép és szöveg: Szalma Brigitta

Jovan Tomić, Maksim Purlija, Kujundžić Tifani, Kuti Lili, Višnja Vilov és Maja Ostojić

A bozonok kutatója

„Csak emberi megállapodás szerint van édes és keserű, meleg és hideg és szín, a valóságban azonban csak atomok vannak és űr.”

(Démokritosz)

A tornyosi **Bakos Evelin** fizikus kutató. 2017 szeptemebere óta a Genf közelében lévő CERN, az Európai Nukleáris Kutatási Szervezet tagja. Az idei tanévet Svájcban tölti. A gimnázium elvégzése után türelmetlensége folytán lett fizikus.

– Mióta érdeklődsz a fizika iránt, és mi indított el ezen az úton?

– Korábban elég sok irányú volt az érdeklődési köröm, bár ez mostanra sem változott sokat. A matematikát már általános iskolás korom óta szerettem, és a gimnáziumi évek alatt ez a szeretet csak gyarapodott. Matematika szakra szerettem volna menni, és részben oda is felvételiztem. A fizika csak a második opció volt. Viszont amikor az egyetemre beiratkozáskor a matematika-tolóablaknál rengetegen voltak a fizikán pedig senki...Mivel elég türelmetlen ember vagyok, és nem volt kedvem várakozni tovább, inkább fizikus lettem. Bár hirtelen jött, sosem bántam meg a döntésem. Már a második évfolyam alatt rájöttem, hogy igazán szeretem és élvezem a fizikát, és a fizika iránti tudásvágyam

elég hamar túlnőtte a matematika iránti szeretetemet is.

– Hol végeztél el a fizika szakot? Miért ezt az egyetemet választottad?

– Az Újvidéki Egyetem Természettudományi Karán végeztem el a szakot. Ekkor már biztos voltam abban, hogy nem szeretnék Magyarországon továbbtanulni, így a hozzánk legközelebbi egyetemre esett a választásom. Ezt a döntésem sem bántam meg, hiszen remek alapot és rengeteg támogatást kaptam a tanáraimtól.

– Volt-e olyan meghatározó pont az egyetemi éveid alatt, amikor eldöntötted, hogy kutató szeretnél lenni?

– Az, hogy már az elején a kutató szakot választottam, csak azért történt, mert azon belül tetszettek a tantárgyak és az oktatási program. A fizika minden területét érinti, és azt gondoltam, hogy így nyerek egy kis időt eldönteni, hogy merre tovább. Aztán a második évfolyam után volt lehetőségem meglátogatni a CERN-t. Akkor döntöttem el, hogy itt akarok dolgozni, és ennek a csapatnak akarok tagja lenni. Ezután rengeteg másik kutatóintézetben tettem látogatást, belekóstoltam mindenbe, de a végén csakis a nagyenergiájú részecskefizika, azaz a CERN mellett döntöttem.

– Mik a céljaid a kutatómunkában és min dolgozol jelenleg?

– Igyekszem rövidtávú célokra koncentrálni, így igazán hosszú távú célom nincs is. Most a legelső és a legfontosabb, hogy befejezzem a kutatómunkám és hogy pár éven belül megszerzzem a doktori címemet. Azt pedig, hogy min dolgozom jelenleg, igyekszem majd érthetően elmagyarázni ☺. Két főbb projekt van jelenleg. Az egyik informatikai jellegű, és az a célja, hogy a detektor egyik részéről minél gyorsabban és hatékonyabban tudjuk kiolvasni az adatokat. A másik projekt pedig egy mérés. A standard modell részeként a W bozonnak vannak különböző ritka bomlásai, amelyek eddig nem nagy sikerrel vagy egyáltalán nem voltak detektálva, lemérve. Ezeket a bomlásokat dolgozom, és igyekszem az elsők között lenni, akinek ez sikerül.

– Mi a W bozon?

– A jelenlegi legteljesebb tudásunk a részecskefizikáról, vagyis a részecskékről melyek minket, a mi világunkat alkotják, tehát mindent körülöttünk, a standard modellben van összefoglalva (a fizika bibliája). Ebben a modellben vannak leírva a minket alkotó részecskék, avagy fermionok típusai, tulajdonságai, valamint a köztük fellépő kölcsönhatások, azok részecskéi, avagy a bozonok, és azoknak a tulajdonságai. A W bozon nem más, mint az egyik kölcsönhatás, a részecskék között fellépő gyenge kölcsönhatás közvetítő részecskéje.

– Volt esetleg példaképed, aki támogatott fizikai irányultságodban? Ki volt az, aki a leginkább hatással volt rád ezen az úton?

– Nem igazán mondhatom, hogy van példaképem, hiszem egyetemi éveim alatt egyetlen fizikust sem ismertem igazán, kivéve a tanáraimat. De az biztos, hogy rengeteg ember támogatott és tette lehetővé azt, amit sikerült elérnem. A mai napig rengeteg támogatást kapok a szüleimtől, valamint a legtöbb segítséget a belgrádi Fizika Intézet ATLAS csoportjának a tagjaitól, akik most már igazából a munkatársaim. Nem tudok kiemelni egy személyt, de a CERN-ben dolgozó mérnökök, informatikusok és fizikusok nagy hatással voltak rám.

– Hogyan néz ki egy átlagos munkanapod?

– Ez épp attól függ, hogy milyen évszak ☺. Viccet félretéve, nincs egy berögződött munkanapsablon. Ha meeting közeleg, akkor arra készülök, ha az analízisből hiányzik valami, akkor éppen azzal foglalkozom, ha a kollégák szeretnék tesztelni a detektort, akkor az informatikai feladataimra koncentrálok, ha publikálni kell valamit, akkor éppen a publikáció írása a legfontosabb. Ami talán minden napra igaz, az az, hogy reggelente, az első kávé mellett összeírok egy "TODO" listát magamnak, azokkal a pontokkal, amiket aznap meg szeretnék valósítani. Persze, ezt rögtön a kávé után keresztbe húzhatja egy e-mail a mentoromtól vagy a munkatársamtól.

trk

Olvassunk értelmesen, hangosan

„A könyv a legnagyobb varázslat, minden csoda benne van, ami eddig volt, s ami ezután lesz...mert aki olvas, az szabad lesz, megismerve mások gondolatait, szabadon választhat, kialakíthatja a saját gondolatait, összemérheti őket, veszthet és győzhet, okulhat és javíthat, ahogy méltó az emberhez. Ugye milyen egyszerű, csak meg kell tanulni az ábécét, és olvasni kell.” (Csukás István)

Az óbcesei Samu Mihály Általános Iskola tanulói nemcsak az ábécét tanulták meg, hanem olvasni is szeretnek! Ott vannak mindig az olvasási vetélkedőkön, a Gion Nándor versenyen például több alkalommal is győztek!

Február 27-én tartott irodalmi délutánjukra engem is meghívtak.

Az UNESCO Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezete 1999-ben február 21-ét az anyanyelv nemzetközi napjává nyilvánította, hogy elősegítse a nyelvi és kulturális sokszínűséget, a többnyelvűséget. Szerbiában február 28-a nemzeti könyvnap. A két jeles nap alkalmából az iskola könyvtárában Értelmes, hangos olvasás címmel műhelymunkát szervezett Józsa Zsuzsanna magyartanárnő és Ferencz Erzsébet könyvtáros.

Felléptek azok a felsősök, akik már részt vettek a Gion Nándor olvasási versenyen: a nyolcadikosok, Süge Dominik, Tallós Martina és Gutási Karolina, akik bemutatták Szabó Magda életútját és Abigél című regényét, valamint Szedlár Mónika, aki Jókai Mór Az arany ember című művéről és Rácz Réka Noémi, aki a kedvencéről, a Harry Potterről beszélt. Az ötödikesek közül Dózsa Kitty a Mézga család című könyvet, Kiss Anett Domonkos István Via Italia című művét, Kádár Ivett a Postarablók című Gion Nándor-könyvet, Burai Blanka pedig a Pinokkió kalandjait mutatta be. Aki még nem olvasta ezeket a könyveket, a színes könyvismertető hallatán biztosan kedvet kapott ahhoz, hogy akár csak belelapozzon valamelyikbe.

A harmadikosok a Misi mókus kalandjaiból részleteket olvastak fel az elsősöknek. Nemcsak olvastak, hanem ki is festették az előre sokszorosított lapokon Misi mókust. A hangulatos délutánon a diákok jól szórakoztak, és felhívták egymás figyelmét arra, hogy itt vannak a könyvtárban a jó könyvek, csak kézbe kell őket venni, és hogy jó dolog minél többet olvasni. Biztos, hogy az alsós diákokat elkísérő tanítónők, Varnyú Dianna, Farkas Edit, Topolcsányi Aranka és Papp Melinda is erre tanítják a gyerekeket.

Koncz Erzsébet

Lányok „fiús” sportban

A nagybecskereki Sonja Marinković iskola lukácsfalvi birkózóinak sikere az 1. Szerbia Kupán

Nem mondhatom, hogy nem hallottam arról, hogy mind több lány választ úgynevezett fiús sportágat, de igazából nemigen tapasztaltam testközelből, hogy lányok birkóznának. És ti?

Réka a Szabadkán megszerzett serleggel

Nos, a nagybecskereki Sonja Marinković Általános Iskola kiválóságai között ismertük meg a Lukácsfalváról naponta ingázó felsősöket: Bakos Rékát, Nagy Bakos Leát és ikertestvérét, Nagy Bakos Lórántot, valamint Lakatos Dördöt, akik naponta kétszer utaznak a városba. Egyszer az iskola, egyszer pedig az edzés végett. A nyolcadikos Lakatos például hat éve edz, és hente ötször utazik Nagybecskerekre – a végül is nem túl távoli – Lukácsfalváról.

Valamennyien a Proleter Birkózóklub tagjai, és nem kell szégyenkezniük az eredményeik miatt. A lányok egészen természetesnek veszik, hogy ezzel a sportággal foglalkoznak, hiszen

a fiúkkal egyenrangúan űzhetik, ráadásul, fizikailag megerősödve, az önvédelemben is magabiztossá válnak. Elismerik, hogy jóval kevesebb a lány, de ők egészen jól megvannak. Réka, Lea és Lóránt hatodikosok, még sokat bizonyíthatnak, de iskolájuk máris büszke az eredményeikre, minden sikerükről az iskola Facebook-oldalán is megjelenik egy-egy hír.

A dobogó legmagasabb fokán: Nagy Bakos Lea

Februárban a fiatal pionír korosztály számára megrendezett 1. Szerbia Kupán, Szabadkán jegyzték legutóbbi szép sikereiket a lukácsfalvi birkózók. A Proleter színeiben versenyző Réka, Lea és Stevan Kojić aranyérmet szereztek, Lóránt ezüstérmet érdemelt ki, klubtársaik, Marko Vasić és Aleksandar Terzin pedig az ötödik helyen végeztek. A versenyen a Proleter lányversenyzői meggyőző fölényrel szerepeltek, Radovan Momirov edzőjük így joggal büszke rájuk.

N-a

Fotó: Nagy Magdolna

Dörde, Réka, Lea és Lóránt a kedvükkért mosolygott az iskola könyvtárában

Névem: Dávid Edina
 Becenevem: Edi
 Melyik suliba, osztályba járok: Cseh Károly Általános Iskola, Ada
 Kedvenc tantárgyam: torna
 Kedvenc tanárom: Virág Marianna
 Kedvenc énekesem: Lewis Capaldi
 Kedvenc zeneszámom: Someone you loved
 Kedvenc filmem, sorozatom: Jó srácok, Dr. Csont
 Melyik filmben játszánám a főszerepet: Jó srácok
 Kedvenc insta-profilom: ideezsfoto (Lehet engem is követni: _david_edina_)
 Kedvenc influenszerem: Maris
 Kedvenc hangulatjelem: 😊
 Kedvenc számítógépes játék: nincs
 Hobbim: telefonozás
 Kedvenc étel, italom: müzliszelet, forrócsoki
 Kedvenc állatom: alpaka
 Kedvenc oldalam a Jó Pajtásban: Tiniturmix, teszt
 És a szerelem?: Most nincs senki, aki tetszik.

Névem: Dobai Anikó
 Becenevem: Ancsi
 Melyik suliba, osztályba járok: Cseh Károly Á. I., 5. e, Ada
 Kedvenc tantárgyam: matek, földrajz
 Kedvenc tanárom: Virág Marianna, Bagi Magdolna
 Kedvenc könyvem: Harry Potter 7.
 Kedvenc együttesem: nincs
 Kedvenc énekesem: Ariana Grande
 Kedvenc zeneszámom: Thank, u next
 Kedvenc filmem, sorozatom: Harry Potter 1-7.
 Melyik filmben játszánám a főszerepet: Neveletlen hercegnő
 Kedvenc insta-profilom: turjad.a.havat (Kövess engem is!@dobaianiko!)
 Kedvenc influenszerem: Markó Rebeka
 Kedvenc hangulatjelem: 😊❤️
 Kedvenc számítógépes játék: Sims4
 Hobbim: hegedülés, néptánc
 Kedvenc étel, italom: sült krumpli, forró csoki
 Kedvenc állatom: aranyhal
 Kedvenc oldalam a Jó Pajtásban: Tud-Tech, Teszt
 Na és a szerelem?: Nem nekem való!

Anyanyelvünkről az anyanyelvi világnapon

Megemlékeztek a mindannyiunk életében oly fontos anyanyelvről a nagybecskereki Sonja Marinković iskola szentmihályi kihelyezett tagozatán a diákok. A felsősök az anyanyelv megőrzéséről és a magyar nyelv ápolásának fontosságáról tanultak. A foglalkozás vezetői **Nagy Valentina** szerbtanárnő és **Prókin Eleonóra** magyartanárnő voltak.

N-a

Lexikon

Te is benne szeretnél lenni az újságban? Semmi akadálya: küldj magadról tudnivalókat Lexikonunkba! Küldj egy fotót magadról, és válaszolj az alábbi kérdésekre:

Névem:
 Becenevem:
 Melyik suliba, osztályba járok:
 Kedvenc tantárgyam:
 Kedvenc tanárom:
 Kedvenc könyvem:
 Kedvenc együttesem:
 Kedvenc énekesem:
 Kedvenc zeneszámom:
 Kedvenc filmem, sorozatom:

Melyik filmben játszánám a főszerepet:

Kedvenc insta-profilom:
 Kedvenc influenszerem:
 Kedvenc hangulatjelem:
 Kedvenc számítógépes játék:
 Hobbim:
 Kedvenc étel, italom:
 Kedvenc állatom:
 Kedvenc oldalam a Jó Pajtásban:
 Na és a szerelem?:

Vigyázz! (Szinte) az összes kérdésre kötelező a válasz 😊. Persze, csakis rajtad múlik, mennyit engedsz felfedni magadról!

Jövőbeli én

Elkezdem dolgozni a kívánt helyen. Betöltöttem a huszonötödik életéveimet. Bevallom, alig vártam, hogy befejezzem az iskolákat. Youtuber lettem.

A csatornám neve Macskák és kutyák. Azért hoztam létre, hogy minél több kisállatot meg tudjak menteni az életveszélytől. Többször láttam már az utakon súlyosan sebesült, tehetetlen kisállatokat. Mobilon jelenteném a legközelebbi állatorvosnak, hogy küldjön egy mentőt, aki egyenesen a műtőbe szállítja. Készítenék videókat a balesetekről, hogy tanulják meg az emberek és az autósok is, hogy jobban figyeljenek és lassítsanak, amikor közel érnek az állatkákhoz. Nagyon nagyra becsülöm a menhelyeken dolgozó emberek munkáját.

Indítanék egy kampányt azzal a céllal, hogy járuljanak hozzá a mentési munkákhoz.

Csernyák Orsolya, 4. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

Jövőbeli én

Amikor gondolkodom, mindig a jövő jut az eszembe.

Általában azt szoktam gondolni, hogy majd mikor felnövök, tanító néni leszek. Mindennap bemegegyek majd az iskolába, és tanítok. A tanításom érdekes és játékos lesz. Reggel, amikor becsengettek, és a gyerekek bejönnek a tanterembe, először körbeállunk, és egy kis reggeli torna következik. Utána elkezdünk tanulni. Kicsit tanulunk, majd elismételjük, amit tanultunk. Zeneórán énekelünk és táncolunk. Rajzórán rengeteg kreatív rajzot készítünk. Tornán, ha süt a nap, kimegyünk, és rengeteg mindent játszunk. Miután a tornát befejeztük, folytatjuk a tanulást, míg az órák be nem fejeződnek. Ez így menne mindennap.

Kíváncsi vagyok, hogy az álomom valóra válik-e.

Ördög Kornélia, 4. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

Jövőbeli én

Bemutatom a jövőbeli éneimet.

Szeretném, hogy sikeres és profi labdarúgó legyek, mint kedvenc focistáim, Paul Pogba és Anthony Martial. A kedvenc csapatomban játszom, a Manchester United-ben. Azért bírom őket, mert nagyon jól cseleznek, és brutális gólokat lőnek. A foci mellett a tudásomat is szeretném bővíteni. El szeretném végezni a főiskolát, sokat utazni, szórakozni, nyelveket tanulni, jókat enni. Azt gondolom, még százszor meg fog változni ez a tervem, de remélem, ezekből sikerül valamit megvalósítanom.

Nem tudjuk, hogy mit hoz a jövő, de én így képzelem el.

Krtica Martin, 4. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

Első emlékem

Az első emlékem az, amikor elmentünk a tengerre.

Nagyon izgultam, alig tudtam este elaludni, de valahogy mégis sikerült. Reggel 6.30-kor keltett anya. Vidáman ugrottam ki az ágyból. Egy óra múlva el is indultunk. 45 perces várakozás után felültünk a vonatra. Nagyon unalmas és hosszú volt az út. Kb. 16 óra vonatkozás után le is értünk a tengerre. Kiszálltunk a vonatból, és jó illat csapta meg az orrom. Ez a tenger illata volt. Soha sem tudom elfelejteni. Reszkettem az izgalomtól. Beköltöztünk a hotelbe. Jó tágas és szép volt. Elindultunk a partra fürdeni, sohasem felejttem el, amikor először láttam a tengert. Sokat úsztunk és lubickoltunk. Amikor kifáradtunk, kimentünk a partra homokvárat építeni. Nehezen tudtam megszokni az ottani ételeket, majdnem mindig halat ettem. A hal a kedvencem. Nekem ez az első emlékem.

Fekete Gergő, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Az első élményem

Egy szép téli napon esett a hó. Három vagy négy éves lehettem, amikor egy nagy sárhegyi kutyánk lett. Úgy neveztük el, hogy Medve, mert nagy volt. Én és a testvérem bent ültünk a szobában, és azon

törtük a fejünket, hogy mit csináljunk aznap. A kishúgomnak eszébe jutott, menjünk el szánkózni, de nem akárhogyan, hanem a kutya húzozzon minket. Ezután elmondtuk apának és anyának. Apáék ezt elfogadták, ebéd után megkerestük a szánkót, és elé kötöttük a kutyát. Először nem akart futni, ezért szóltam apának, hogy ha megsimogatjuk és elkezdünk szaladni, ő is szalad majd utánunk. Sikerült is, úgy rohant, mint még soha. Egy párszor feldőlünk, és a szán után futottunk. Mire hazaértünk, Medve elfáradt, de mi is. Bementünk pihenni, és megittunk egy forró csokit, valamint megnéztük a videót, amit anya készített a szánkózásról.

Kelemen Előd, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Ilyen vagyok

Reggel hatkor ébredek az ébresztőórám hangjára. Megdörzsölöm, majd kinyitom a szemem. Kikászálódok az ágyból, és beslattyogok a fürdőszobába.

Ott belenézek a tükörbe. Két farradt szempár néz vissza rám. A szempár barnászöld, de még homályosan lát. Gyorsan felveszem a szemüvegem, és tovább vizsgálom magam.

A hajam közepes hosszúságú és barnás szőke. Úgy áll, mint egy szalmakazal, ezért gyorsan kifésülöm.

Tovább vizsgálom az arcom. Két szemem között van az orrom. Nem igazán vagyok vele elégedett. Lehetne egy kicsit kisebb is. És boríthatná kevesebb pattanás. Sőt! Az egész arcomat boríthatná kevesebb pattanás, mert nagyon utálok őket.

Ezután ránézek az ajkaimra. Nem olyan szörnyűek. Mondjuk, egy kicsit nagyok. Főleg az alsó. Lehetne egy kicsit kisebb, de az évek során rájöttem, hogy nem is olyan szörnyű.

A füleim egyáltalán nem zavarnak. Nem is túl nagyok, nem is túl kicsik. Mondjuk, a jobb fülem nagyobb mint a bal, ami kissé idegesítő. De szerencsére, ha ráengedem a dús hajam, nem látszik.

Miután végignéztem az arcom és a hajam, a testem többi része következik.

A magasságommal egyáltalán nem vagyok elégedett. Százhatvan centiméter körül vagyok, de szerintem ez kevés. Magasabb szeretnék lenni, legalább tíz centivel. Remélem, nyolcadik végéig nővök még, mert nem szeretnék örök életemre ilyen alacsony maradni.

Ez furán hangozhat, de a bokáimat sem szeretem. Hogy miért? Mert bokasülyvedésem, azaz lúdtalpam van. Ennek köszönhetően a bokáim lejjebb vannak csúsztatva, mint egy normális embernek. Ezért olyan furcsán kiállnak. Már megszoktam őket, de a futást és hosszú távon a gyalogolást megnehezítik.

Ezután rátérek az alakomra. Én is, mint a legtöbb tinilány, karcsúbb és vékonyabb szeretnék lenni, de mivel erről órákig tudnék beszélni, inkább felkapom a táskám, és indulok az iskolába.

Bogícević Maja, 7. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Farkas Dániel, Sonja Marinković iskola, Szentmihály

Ilyen vagyok én

– Áron, irány a kád, már elmúlt nyolc óra! – parancsol rám anyukám. Unott képet vágva bebattyogok a fürdőszobába, és letusolok.

Miután megmosakodtam, mindig a tükör elé állok, és megvizsgálom az arcomat, hogy hátha elhalványultak a pattanásaim. Már negyedikben annyi pattanásom volt, mint egy tizenhat éves kamasznak, de azóta még csak rosszabb lett. A fejem tele van azokkal az idegesítő kis piros foltokkal. Hiába járok havonta kozmetikushoz, és kengetem mindenféle krémmel, alig javul valamit. A barátaim nagy részének nem jöttek elő, akiknek pedig igen, azoknak csak egy-kettő van az arcukon. A gyors önsajnálát után fogat mosok. A szüleim és a testvéreim is sokat panaszkodnak a leheletemre. Néha én is érzem a szám szédítő szagát, de mindent megteszek, hogy elnyomjam. Már egy éve, hogy szájvizet és fogselymet használok, de nem sokat segít. Ha ezzel elkészültem, nem hagyom ki az izmaim csodálását. Szeretem nézni a bicepseimet, mert nekem van a legnagyobb az osztályban. Egy kicsit fura, hogy a bal kezemen másfélszer akkora, mint a jobbon. Erre az a magyarázat, hogy balkezes vagyok, és a kézilabdaedzéseken általában csak a bal karomat használom. A kezemen jól láthatóak az ereim, amit a fiatalabbak mindig megcsodálnak. Valamiért azt hiszik, hogy ettől még erősebb vagyok. A lábaim is elég izmosak, ahhoz képest, hogy már háromszor voltak gipszben. De ez senkit sem szokott érdekelni.

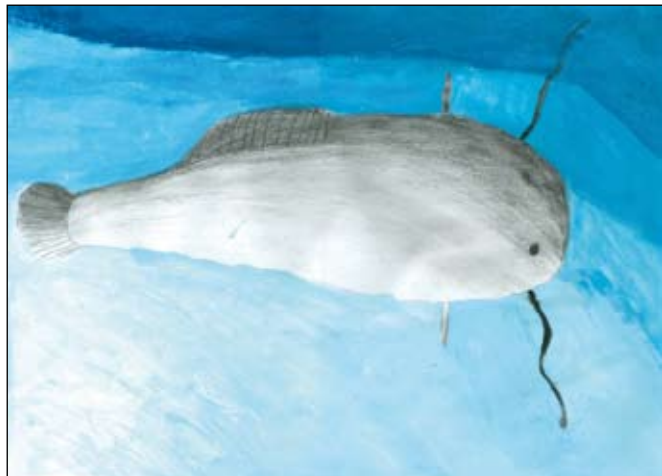
A szüleim, nagyszüleim mindig azt mondják, hogy milyen szép szál legény vagyok, annak ellenére, hogy nekem más véleményem van magamról. De mindig azzal biztatom magam, hogy nemsokára kinövöm a kamaszkort, és nem lesz több problémám a külsőmmel.

Gordos Áron, 7. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Őszi séta a nagymamámmal

Hétvége volt, gyönyörű hétvége. A nap lágy sugarai simogatták puha, már ráncos, a hidegtől piroskás arcát. Beszélgettünk. Hogy miről? Kezdjük talán ott, hogy egyáltalán hogy jutottunk el a beszélgetésig.

A szüleim elutaztak itthonról. Csak ketten. A húgommal csomagoltunk, ugyanis mi ezen a hétvégén a nagymamánkhoz mentünk, hogy ott is maradjunk, amíg a kirándulók haza nem érnek. Két napra mentünk, vártuk már. Rengeteg minden kavargott a fejünkben, hogy majd mit is csináljunk, de konkrét tervünk nem volt. Kártyázzunk? Filmet nézzünk? Süssünk? Ezen a pár tevékenységen kívül rengeteg ötletünk volt még, hogy mivel is üssük el az időt, de egy őszi séta egyikünknek sem jutott eszébe. Őszintén, nem is volt túl sok kedvünk hozzá, nekünk az is elég volt, hogy lesétáljunk a nagyihoz, öt-hat utcán keresztül. Amikor megérkeztünk, nagymama éppen süteményt sütött hármónknak. Tehát a sütésről lecsúsztunk. Kártyázni kezdtünk a húgommal. Nem túl sokat játszottunk, csak pár kört, de hamar meguntuk, hisz minden kört nagyit tesz érdekessé, de ő most süt, nem ér rá. Megnéztük a műsorújságot, úgyis hétvége van, biztos van valami jó film. Volt is, csak mind olyan, amit mi a testvéremmel nem szeretünk vagy nem nézünk. Kezünkbe vettük a távirányítót, és

Szarvák Martin, Sonja Marinković iskola, Szentmihály

még egyszer végig zongoráztuk a csatornákat, ezzel ütöttük el jobb híján az időt. Tizenöt perc múlva megcsapott minket a kalács édes illata. Kinyílt a konyhaajtó, és mama lépett ki rajta.

– Elmegyek a parkba, töltök vizet a palackokba – szólalt meg csengő hangján.

Ő mindig dolgozik. Amióta meghalt édes férje és az apukája is, minden feladat rá vár. Amiben tudunk, segítünk, és próbáljuk megkönnyíteni a munkáját, de ezt nem mindig lehet. Nem azért, mert idős, hanem, mert tényleg sok a munka.

– Várj! Mi is megyünk – kiáltottam utána, nehogy elmenjen nélkülünk.

Mintha egy lány mosoly jelent volna meg az arcán, de mindez csak egy röpké pillanatig tartott, hogy nehogy észrevegyük. Felvettük a kabátunk, a csizmánk, és szaladtunk oda hozzá, mint a kis elsősök, ha megszólal a csengő. Elindultunk. Kivettem a kezéből a palackokat, mert már így is ki volt repedezve a keze, nem akartam, hogy még jobban megtámadja a hideg. Nem akarta engedni, hogy segítsek, mert ő is féltett engem. Megállapodtunk: ő visz egyet, meg én is egyet. Az úton a testvérem és nagymama váltott pár szót, amíg be nem léptünk a park területére. Ott elhallgattak. Gyönyörű volt a park így ősszel, a leveleket még nem gereblyézték össze a karbantartók. Szanaszét voltak, a járdát is belepték, és nekem pont ez volt benne a szép. A gesztenyefa levele keveredett a tölgygel, a hárszalaggal és a fenyőtobozokkal, ilyen módon legalább három szín játszadozott a többivel. A gesztenye és a héja pedig megfűszerezte a tájat. Nagyon szép volt!

Pár lépést tettünk még csak a parkban, de máris kifakadt belőlem a szó, és közben őt néztem, ahogy a nap lágy sugarai simogatták a puha, már ráncos, a hidegtől piroskás arcát.

– Mama! Hideg lesz a víz.

– Az én kezeimnek már rég nem hideg a hideg, és nem meleg a meleg.

– És inni sem lesz hideg?

– Megmelegszik az.

– Régen is így volt? – faggattam.

– Még rosszabb volt. Minden nap, amikor elfogyott a víz, de legtöbbször még előtte, mentünk ki a kúthoz friss vízért. A vízmerítésnek az ősz és a tél volt a legkedvezőtlenebb évszak. Sokszor kesztyű nélkül mentünk ki a kúthoz, ami rosszabb esetben a falu másik felén volt. Cipeltük a kannákat, amiknek a száma néha volt, hogy háromra is gyarapodott. Csupaszzal kézzel nem volt túl kellemes, főleg visszafelé. Nekünk még szerencse, hogy ilyen közel lakunk, és hogy nem kell mindig, csak amikor tényleg úgy állunk. Amikor megvolt az eresztés vagy a merítés, a vizes kezünk a nadrágunkba töröltük, de nem teljesen, nehogy ne száradjon meg a nadrág. A szél mindig kifújta hazafelé a kezünket, a nehéz kanna pedig nyomot hagyott a tenyerünkön. Abban az időben olyan nyolc-kilenc évesek lehettünk.

Azzal odaállt az alacsony kis testével a csaphoz, és megengedte a hideg vizet. Sötétbarna szemével fürkészte a víz folyását, barnás-őszes hajára pedig néha rá-ráspriccelt a hideg víz.

Tóth Fanni, 7. osztály, Id.Kovács Gyula iskola, Bácskossuthfalva

Gulyás Dominika, Sonja Marinković iskola, Szentmihály

Taiko az olimpián

Elektronikussá alakították az ősi japándobot, és ezzel készülnek a tokiói olimpiára. A japán taiko dobosok több mint egymillióan játszanak hazájában. Ugyanakkor méretét tekintve nem tartozik a könnyen szállítható hangszerek közé, és karbantartása is körülményes, ezért sokaknak még mindig csak vágyálom, hogy egyszer megtanuljanak játszani rajta. A modern technológiának köszönhetően azonban hamarosan bárki gyakorolhat a hangszer e-verzióján, akár otthona kényelmében is. Ráadásul anélkül, hogy magára haragítaná szomszédjait az égzengésre emlékeztető hangokkal. A Roland nevű, elektronikus hangszereket gyártó japán cég 2017-ben összeállt a szigetország egyik leghíresebb taikocsoportjával, a Kodoval, hogy közösen létrehozzák a világ első elektronikus japándobját.

A rendkívül nehéz, és akár több méteres átmérőjű hangszer hagyományá mintegy ezernégyszáz évre nyúlik vissza, és eredetileg az ellenség elrettentését szolgálta, mára viszont a látványossá koreografált, csoportos előadások jellegzetes hangzású alaphangszere lett. Sőt már a világ számos pontján léteznek japándob-egyesületek, melyek tagjai eredeti hangszereken játszanak – főleg harcművészeti versenyeken, szabadtéri fesztiválokon.

Az olimpia nyitó- és záróünnepségére készül a több száz fős japándobcsoport hangszerelését ugyanis már ezek a taikók biztosítják az egyébként nagy morajjal és tétőgénnel járó felkészülésben.

Az egérnek nemsokára tényleg befellegzett?

Hibrid klaviatúra válthatja az egert

Naná, hogy egy dél-koreai cég fejlesztette ki azt a különleges klaviatúrát, ami egy mozdulattal érintőpaddá alakul ujjaink alatt, így az egér lényegében feleslegessé válik.

Noha az Innopresso nevű cég találmányának komplett felülete érintésérzékelő, bármikor lenyomhatjuk rajta a klasszikus gombokat is. Lényege ugyanis nem ebben rejlik, sokkal inkább abban, hogy ne kelljen levennünk róla a kezünket az egér miatt. Ezzel egyrészt időt spórolunk, másrészt kíméljük izületeinket.

Az eszköz nagyon vékony, csupán hét és fél milliméter, súlya alig negyed kilogramm, vezeték nélkül működtethető, és szinte bármilyen táskában könnyen elfér. Persze egy kütyü sem lehet mentes a hibáktól, a Mokiboé alighanem méretéből adódik, mivel a betűk és a funkciógombok között minimális hely van, ezért csak óvatosan lehet nyomkodni. A felső sorába ellenben olyan gyorsbillentyűk kerültek, amelyek segítik a Bluetooth-tal hozzá csatlakoztatott eszközök közötti váltást, egy LED-lámpa pedig jelzi, hogy éppen melyiket használjuk.

(Rakéta)

Viselhető robotváz

Bár exoskeletonokkal, vagyis az ember testére csatolható külső robotvázal már a hatvanas évek óta kísérleteznek, a technológia igazán csak az elmúlt évtizedben kezdett valódi alakot öltetni. A robbanásszerű fejlődésnek köszönhetően az ilyen eszközök ma már az élet számos területén könnyítik meg az emberek mindennapjait.

Az ember testére rögzíthető, jellemzően motorral hajtott robotváz gyakorlatilag azt nyújtja a testnek, amit a mesterséges intelligencia a szellemnek. Bár a technológia még ma is gyerekcipőben jár, az már világosan látszik, hogy hatalmas fejlődési lehetőség van benne.

Az aktív exoskeletonok általában valamilyen hidraulikus, pneumatikus vagy motorizált mozgatómechanizmussal vannak felszerelve, ennek megfelelően nehezebbek, drágábbak, de a felhasználási körük is jóval szélesebb. Ennek egyik legfuturisztikusabb példája a Sarcos Robotics Guardian XO-ja.

Az ipari felhasználásra szánt robotruha valódi szuperképességekkel ruházta fel a használóját, aki akár 90 kilogrammot is képes megemelni a segítségével. A gyártó szerint a robotváz nagyjából huszadára csökkenti a terhet, vagyis ez belülről úgy érződik, mintha 4,5 kilogrammot emelgetnénk. A Transformers robotjaira hasonlító exoskeleton nyolc órán keresztül használható egy feltöltéssel, vagyis nagyjából egy teljes műszakot le lehet benne nyomni anélkül, hogy lemerülne.

Szépek, de mérgezőek

Alig várjuk a tavaszt, de érkezésére nemcsak mi, emberek vágyunk, hanem az állatok és a növények is. Néhány jótanács azonban jól jöhet. Vigyázzunk pl. a kedves, vonzó virágokkal, hisz tekintélyes részük mérgező.

Bár tavasszal nyíló növények a **nárcisz**, a **krókusz** és a **tulipán**, hagymájukat a legtöbbször nyár végén felszedik, és előfordul, hogy a kislányok elcsenik a babakonyhába alapanyagként. Ezek a virághagymák azonban mérgező hatásúak, vigyázni kell velük, mert különben hányás, hasmenés, ájulás lehet a főzőcske vége. A tulipán esetében jó tudni, hogy virágja és levele lenyelve irritáló hatású, nagyobb mennyiségben még szív- és keringési zavarokat is kiválthat.

Érdekes és mutató virágai miatt nagyon szeretik a kertészek a **gyűszűvirágot**, és bár

mérgező hatású, magjai és gyökerei különösen, szára és virága kevésbé, de nagy mennyiségben fejfájást, szédülést, hallucinációkat, beszédzavarokat okoz. Bolondító beléndekként is ismert, és még szárítva is kifejti mérgező hatását.

A **trombitavirágot** falrészek, kerítések befuttatására használják, hiszen gyönyörű, trombita alakú virágaival, szép leveleivel minden kertnek csak dísz lehet. A kis trombiták azonban jó, ha nem kerülnek egy játékos kedvű gyermek kezébe: hallucinációkat, bőrirritációt okozhat. Kamasz gyermekeknél előfordul, hogy ismerve tudatbefolyásoló hatását, teát főznek belőle, de az ilyen kalandok általában a kórházban végződnek.

Hatalmas, bordó leveleivel, szép virágával sok kertnek a dísz a **ricinus**, amely még vakondúzó hatásáról is ismert, ezért kiskertekbe gyakran

egy embert. A magköpenyt kivéve minden része erősen mérgező, még az elhervadt, lehullott, elszáradt levelek is. Lovak, szarvasmarhák és más háziállatok is pusztultak már el tévedésből vagy figyelmetlenségéből adott tiszafa-ágaktól, de emberek számára is végzetes lehet ez a növény: a kezdeti támoalgás, remegés, görcsök után hamar szívelégtelenség végez a tiszafa-fogyasztókkal. Nem véletlenül tilos játszótérek, óvodák, iskolák környékére ültetni.

Egyes zöldségfélék is veszélyesek lehetnek. A **rebarbara** levélnyeleiből finom kompót készül, miközben levele oxálsav-tartalma miatt nagy mennyiségben már mérgező hatású. A krumpli talajban kifejlődő gumói mindennapi ételünk részét képezik, míg a föld feletti virágok, a zöld termések, illetve az éretlen burgonyagumók

Beléndek

Trombitavirág

A tiszafa termése

gyógyászati értéke is van, maga a növény a virágaival együtt mérgező. Lenyelve hányást, hasmenést, szívritmuszavarokat okozhat. A leveleiből kivont anyagot szívelégtelenség ellen használják különböző gyógyszerekben, de a hatásos és a halálos dózist nagyon nehéz megkülönböztetni egymástól: nagy mennyiségben a növény könnyen halálos is lehet.

Utak, szántóföldek mentén gyakran előforduló növény a **beléndek**, de a vadvirágcsokorba már nem ajánlatos beletenni. Kellemetlen szagú,

ültetik. A gyönyörű növény viszont – melynek érdekes alakú leveleivel és virágával szívesen játszanak a gyerekek – akár halálosan mérgező is lehet: magjaiban egy ricin nevű anyag található, mely olyan erős mérgező, hogy hat megevett mag egy felnőtt, egy-kettő pedig egy gyermek halálát okozhatja.

Örökzöld, sötét színű levelei és élénkpiros bogyci miatt nagyon kedvelt növény a **tiszafa**, ám elég egy tizenöt centis darabka az egyik ágából: megrágcsálva, lenyelve már képes megölni

mérgező hatásúak, akár légzésbénulást is okozhatnak. A nyers és csírázó babszem is gondokat okozhat nagy mennyiségben, ám főzés hatására már ártalmatlanná válik. A paradicsombokorral sem árt óvatosnak lenni: szára, levelei, éretlen termése egy mérgezőkutató központ szerint szolanin nevű anyagot tartalmaz, mely hányingert, hallucinációkat, akár halált is okozhat. A bogycikban ez az anyag az érés vagy savanyítás során felbomlik, így a télire eltett zöldparadicsom veszélytelen.

Tulipán

Gyűszűvirág

Csukás István*

Brum Brum Brúnó, a lovaglóművész

Brum Brum Brúnó, a tányértalpú bársonybocs előre-hátra lovagolt a hintalovon, és harsányan énekelte a medve-indulót:

A bundám szőrös, kócos és
a talpaim nagyok!
Kedvencem a hársfaméz,
bár bársonybocs vagyok.
Ha brummogok, hát megremeg
az erdőrengeteg!
Nagy hős ez a medve-gyerek,
de ti ne féljetek!

– Bizony! Brum, brum! Gyia, gyia! Előre! Illetve hátra. Mivel ez egy hintaló, gyakorolni ez is jó! De most már egy igazi lóra vágyom!

– Hopp! Vagyis állj! Itt járt valaki! Utána!

Brum Brum Brúnó, a nagy vadász settenkedett, lábujjhegyen lépegetett, tányértalpon lopakodott. Egyszer csak megrézt előtte a bokor.

– Ezer üveg málnaszörp! Csőre tölts! – dörmögte, majd megköszönte a torkát, s szigorúan rászólt a bokorra: – Van ott valaki? Bújj elő! Állj, vagy lövök! Ne mondjam kétszer!

Aki kidugta a fejét a bokorból, nagyon hasonlított egy oroszlánra. B.B.B. először arra gondolt, hogy elfut, vagy legalább hátrál egy-két lépést. Azután meg arra, hogy nem fut és nem hátrál.

– Vadászni jöttem, nem? Ha más nincs, akkor legföljebb oroszlánra vadászok!

Brum Brum Brúnó, a tányértalpú bársonybocs, jelenleg oroszlánvadász, összeszedte a bátorságát, s így szólt:

– Hé, te oroszlán! Csak semmi kapkodás! Csak semmi ijedtség! Ez itt egy puska, csőre töltve. Láthatod?

Meglóbálta a csőre töltött puskát. Az oroszlán nem szólt semmit, bámult a bokorból, meresztgette a szemét.

B.B.B. óvatosan lépett egyet előre.

– Látom, hogy megnémultál! Jól is teszed, hogy nem bömbölsz itt összeviszsa! Engem úgyse tudnál megijeszteni. Az oroszlánvadászok nem félnek.

S még egyet lépett előre.

Brum Brum Brúnó, a tányértalpú bársonybocs most minden bátorságát összeszedte, s úgy viselkedett, mint egy igazi nagy oroszlánvadász.

– Ezer üveg málnaszörp! – brummogta. – Ne remegjen a kezem! Nem szeretnék mellé lőni! Csak egy golyóm van.

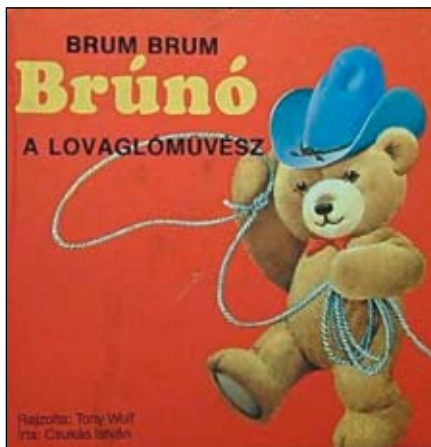
Lassan, nagyon lassan fölemelte a puskáját. Lassan, nagyon lassan összehúzta a szemét. Lassan, nagyon lassan célzott.

– Most elszámolok háromig! – brummogta hal-kan. – Egy, kettő, három! Tűz!

Gyorsan meghúzta a ravaszt. A puska nagyot pukkant, csak úgy csengett tőle a füle. A parafadugó süvítve repült a levegőben.

Brum Brum Brúnó, a tányértalpú bársonybocs, jelenleg oroszlánvadász, a golyó után rohant. Közben nagyokat rikkantgatott, meg kurjongatott, csak úgy visszhangzott tőle Afrika. Úgy szólt a hangja, mint egy diadalmas vadászkiáltás.

– Eltaláltam! Érzem, hogy eltaláltam! Minden érzékzservemmel érzem, hogy eltaláltam! Érzem

a fülemmel, a szememmel, a hogyishívjakkal, meg az ízével... vagyis biztos, hogy eltaláltam! Brum Brum Brúnó, az oroszlánvadász! Éljen!

A bokor mögé csörtetett. Nézett jobbra, nézett balra, lenézett a földre, felnézett az égre. Az oroszlán nem volt sehol.

Brum Brum Brúnó, a tányértalpú bársonybocs összeráncolta a homlokát, s így brummogott:

– Lehet, hogy továbbmászott, és több sebből vérzik! Megyek, és megadom neki a kegyelemlövést.

Megtöltötte a puskáját, s a bokor mögé ment. Először nem hitt a szemének. Majd mikor hitt a szemének, lassan piros lett a feje a dühtől. Egy majom röhögött meg vihogott meg bruhaházott a bokor mögött. A hasát fogta, úgy nevetett. A földön hempergett, úgy nevetett. A fűben meg nagy oroszlán-álcra feküdt.

– Ezer üveg málnaszörp! – dörmögte Brum Brum Brúnó. – Mi ez itt?!

Brum Brum Brúnó, a tányértalpú bársonybocs mérgesen brummogott, meg dörmögött, és a fejét vakarta. Addig dörmögött, míg rájött, hogy mi is történt.

Az történt, hogy valaki itt tréfálkozott. Meg viccelődött.

– Ezer üveg málnaszörp! A hascsikarás álljon a nyavalyás majomba! Viccelni merészel a híres vadász! Vagyis velem, Brum Brum Brúnóval. Ezt a szégyent! Ezt a szégyent!

Mikor jól kidühöngte magát, így brummogott: – Na várj csak, te majom! Lemossuk a gyalázatot! De le ám! És az nevet, aki utoljára nevet!

Brum Brum Brúnó, a tányértalpú bársonybocs, jelenleg megrézfált oroszlánvadász, kimászott a bokorból, ravaszul elmosolyodott, majd eltűnt a nagy fűben. Csend lett, nagy afrikai csend. De úgy is mondhatjuk, hogy vészjósló csend! Nem lehetett hallani semmit, csak halk brummogást, ilyesmit, hogy brum-brum-brum. Meg valamilyen furcsa, rekedtes torokhangot, ilyesmit, hogy krr-krr-krr. Nem lehetett látni semmit, csak egy fehér sisakot a nagy fűben.

A röhgicselő majom abbahagyta a röhgicsélést meg a hempergést. Fülelt erősen a nagy fű szélén, de nem hallott ő sem mást, mint halk brummogást, meg a furcsa torokköszörlést. A szemét

meresztgette, de nem látott mást, mint a fehér sisakot a nagy fűben. Abbahagyta a fülelést meg a szem-meresztgetést. Megvonta a vállát, hogy nem érdekes, brummogjatok csak, meg köszörüljétek a torkotokat!

Majd újra rihegett meg röhögött, mert eszébe jutott egy újabb tréfa.

– Hihihih! Hahahaha! Ez ám a jó ötlet! Még egyszer megrézfálom a nagy oroszlánvadászt!

A tréfás kedvű majom kuncogva meg vihogva felmászott egy pálmafára. Kényelmesen válogatta a nagy kókuszdiókat.

– Ez jó nagy! Ez is jó nagy! Ez is jó lesz! Ez meg akkora, mint egy ágyúgolyó!

Letépte a hatalmas kókuszdiókat, s ledobálta a földre.

Majd lemászott a fáról, és vigyorogva összeszedte az egészét. Makogott meg motyogott közben.

– Most rettenetes csapás következik! A rettenetes oroszlánvadászra! Hihihih! Bele fog remegni a feje!

A vihogó majom odasettenkedett a nagy fűhöz. Óvatosan lerakta a kókuszdiókat, s vigyorogva le-selkedett.

A fehér sisak ott világított a fűben.

– Hihih! – röhögött a majom. – Ott a rettenetes nagy vadász rettenetes kalapja!

Majd felvett egy kókuszdiót. Célzott vele.

– Cél! Egy, kettő, három! Tűz! Bomba, bumm! Így lövök én! A rettenetes makimajom!

A kókuszdió süvítve szállt a levegőben, s hatalmas csattanva telibe találta a fehér sisakot.

Ó, jaj, a nagy fűből kiemelkedett a fehér sisak, és megfordult.

Ó, jaj, a fehér sisakkal együtt kiemelkedett egy hatalmas gorilla, és ő is megfordult. És nagyon morcos képet vágott.

A vihogó majom azonnal abbahagyta a vihogást, és rögtön elkezdte a remegést. Citerázott a lába, vacogott a foga, reszkett a szája és verdesett a szempillája.

A gorilla mély torokhangon, dühösen fölmondult.

– Te nyavalyás majomutánzat! Te vágta kupán engem?! He?! Te találd telibe a kobakomat?! He?! Na, megállj csak! Elhúszom a notádat!

Brum Brum Brúnó, a tányértalpú bársonybocs előjött a fa mögül, felvette a fehér sisakot, és lepörölte.

Elégedetten nézte az afrikai futóversenyt. Előfutott a vicces kedvű majom, utána a dühös gorilla.

– Bejött a cselem! Na, te viccelődő, röhögős majom, mindjárt kiporolják a nadrágodat! Hahaha! Most majd elmegy a kedved, hogy híres oroszlánvadászokkal viccelődj! Vagyis velem. Többet ésszel, mint erővel! Megmondtam, hogy az nevet, aki utoljára nevet!

Fölcsapta a sisakot a feje búbjára, s vidáman brummogva folytatta a világkörüli vadászát – Afrikában.

* A 2020. február 24-én elhunyt nagy mesemondó emlékére közöljük mai számunkban ezt a mesét. Olvassátok szeretettel!

Louis Sachar

Bradley, az osztály réme

(Eredeti angol címe: *There's a Boy in the Girls' Bathroom*)

(Részletek)

Bradley Chalkers a terem végében ült – a leg-hátsó sor legszélső padjában. Se mellette, se előtte nem ült senki. Bradley olyan volt, akár egy sziget.

Ha tehette volna, beköltözött a szekrénybe. Akkor – gondolta – magára zárhatná az ajtót, hogy ne kelljen Mrs. Ebbel hallgatnia. A tanárnő sem bánná, sőt... Inkább örülne neki. Az osztály szintúgy. Végső soron mindenki jobban járna, ha a szekrénybe költözne. De sajnos nem fér be a padja. (...)

– Csak bátran, ne szégyellj magad! – biztatta mosolyogva Mrs. Ebbel.

Jeff motyogott valamit, de Bradley egy szót se értett belőle.

– Gondolom, jártál a Fehér Házban – mondta Mrs. Ebbel. – Arról például mesélhetnél. Biztos nagyon érdekelné az osztályt.

Az új fiú a fejét rázta.

– Nem voltam a Fehér Házban – motyogta.

Mrs. Ebbel elnézően mosolygott.

– Jól van, keresünk neked egy helyet – mondta, és körülnézett a teremben. – Hm, úgy látom, nincs sok választásod. Kénytelen leszel oda hátra ülni.

– Ne üljön Bradley mellé! – fakadt ki egy lány az első sorban.

– Ha elé ül, az még rosszabb – vélekedett a szomszédja.

Mrs. Ebbel elkomorodott.

– Sajnálom, Jeff, de csak ott van szabad hely.

– Nekem mindegy, hol ülök... – dörmögte Jeff.

– Senki nem ül szívesen... oda – mondta kelletlenül Mrs. Ebbel.

– Így van! – szólalt meg Bradley. – Senki nem akar mellém ülni!

Furcsa kifejezés jelent meg az arcán. Szája olyan szélesre húzódott, hogy nem lehetett eldönteni, vigyorog-e vagy vicсорog. Nagy szemeket meresztve bámulta az új fiút, miközben az leült mellé. Aztán Jeff bátorítalan mosollyal ránézett, mire ő gyorsan elfordult.

Mikor Mrs. Ebbel belefogott a magyarázatba,

Bradley papírt meg ceruzát vett elő, és firkálni kezdett. Ezzel a foglalatossággal töltötte jóformán az egész órát. Néha olyan vadul firkált, hogy kitört a ceruza hegye. Olyankor nevetett egyet, celluluszal hozzáragasztotta a grafitdarabkát valamelyik személgombóchoz, majd kihagyta a ceruzát, és folytatta a firkálást.

A padján tucatszám heverték az összecelluzozott papírgalacsinokból, ceruzahegyekből, megrágott radírból és egyéb, azonosíthatatlan anyagokból álló gombócok.

Mrs. Ebbel kijavított nyelvtandolgozatokat osztott ki.

– A legtöbb jól sikerült – dicsérte meg az osztályt –, és ennek nagyon örülök. Tizennégyen jellest kaptak, a többiek jót. Természetesen született egy elégtelen is, de hát...

Mrs. Ebbel elhallgatott, és megvonta a vállát.

Bradley a magasba emelte dolgozatát, hogy mindenki lássa, és arcán ismét megjelent a torz vigyor.

Amíg Mrs. Ebbel és az osztály megbeszéléskor helyes válaszokat, Bradley ollóval apró négyzetek-re szabdalta dolgozatát.

Kicsöngetés után felhúzta piros dzsekijét, és egymagában kiment az udvarra. – Bradley, várj! – kiáltott utána valaki.

Bradley meglepetten fordult hátra. Jeff futott oda hozzá.

– Szia – köszönt az új fiú.

Bradley csodálkozva nézett rá. Jeff mosolygott.

– Nem bánom, hogy melletted kell ülnöm – mondta. – De tényleg.

Bradley nem tudta, mit feleljen erre.

– Egyébként voltam a Fehér Házban – árulta el Jeff. – Ha akarod, mesélek róla.

Bradley elgondolkodott, majd így szólt:

– Adj egy dollárt, vagy leköplek! (...)

Vannak gyerekek, akiket látszik, hogy jól tudnak köpni. Bradley pontosan ilyen gyerek volt. Lerítt róla, hogy köpésben veszedelmesen jó.

Ő volt a legidősebb és legerősebb fiú Mrs. Ebbel osztályában. Egy évvel öregebb volt a társainál, mivel a negyedik osztályt kétszer járta. Most ötödikes volt – először, de valószínűleg nem utoljára.

Jeff döbbenet nézett rá. Végül adott neki egy dollárt, és elszaladt. Bradley elégedetten kuncozott. Aztán a szünet végéig csak állt, és nézte, hogyan játszik a többi gyerek.

(...)

Tanítás után Bradley Jeff nyomába szegődött.

– Hé, Jeff! Várj meg!

Jeff hátranézett, majd futásnak eredt. Bradley gyorsabb volt nála, az iskolaépület sarkánál utolérte.

– Nincs több pénzem – zihált a Jeff.

Kapsz egy dollárt, ha leszel a barátom mondta Bradley, és Jeff felé nyújtotta bankót, amit korábban tőle kapott.

Jeff habozott, aztán elvette a pénzt. Bradley arcán megjelent a torz vigyor.

Voltál már a fehér házban? – kérdezte.

– Ööö... igen.

– Én is! Vágta rá Bradley, azzal sarkon fordult és már szaladt is hazafelé.

(...)

Minden könyv más, pedig mindegyikben ugyanazok a szavak vannak. Csak más sorrendben.

– Na és...

– Csak annyiféle betű van bennük – folytatta Bradley –, ahány az abc-ében van. Az írók azt a néhány betűt rakosgatják ide-oda, mégis rengeteg mindent el tudnak mondani!

– És ki is...

– Azt gondolná az ember, hogy egy idő után már nem is tudnak új sorrendet kitalálni.

Bradley tényleg az osztály réme. Erről környezete és ő maga is meg van győződve. A tanárok és osztálytársak is javíthatatlan köteledőnek, verekedőnek könyvelték el. Bradley osztálybéli helyét az elbeszélő a szemléletes szigethasonlalttal érzékelteti. A főhős ezért a kétes hírnévért, maga sem tudja miért, alaposan meg is dolgozik. Így megy ez egészen addig, amíg meg nem jelenik a színen Jeff, az új osztálytárs, majd az új iskolai tanácsadó, Carla, és a főhöst végre ki nem billentik ebből az állapotból. A Carlával folytatott beszélgetés

Zűrös gyerek

hatására – a nevelő meglátja a jót is a fiúban a sok rossz mellett. Bradley az osztály réméből érzékeny, jólelkű fiúvá válik, és feladja a magányos szigetletét.

Idealista a könyv, kicsit szájbárogós is olykor, amerikai módra a happy endre van kihegyezve, emiatt elnagyolt, de ahol kell, ott nagyon pontosan kimért és megírt könyv. Humorosan és elgondolkodtatón beszél arról

a jelenségről, amellyel mi is találkozunk. Mi sem tudjuk olykor megmagyarázni tetteink okát, egyszerűen rémesen alakulnak a dolgok, a testünk nem azt teszi, amit az agyunk akar, a szívünk is össze-vissza adja tanácsait. Ilyenkor nekünk is szükségünk lehet valakire, akivel megbeszélhetjük érzéseinket. Az azonosulás, ráismerés miatt is lehet ennyire sikeres Louis Sachar regénye, hiszen mindannyian Bradleyk vagyunk olykor, vagy nap mint nap találkozunk hasonló „rémekkel”.

Herédi Károly

Petőfi és '48

Március idusán minden évben felidézzük lapunkban az 1848/49-es szabadságharc eseményeit. Volt, hogy **Kossuth Lajos** alakjával foglalkoztunk, máskor **Petőfi Sándor** került előtérbe, hiszen kétségtelenül ő annak a forradalomnak a legnépszerűbb alakja, mely vesztes volt ugyan, de mélyen beásta magát a tudatunkba.

Van, aki így látja a '48-as forradalom során megfogalmazott 12 pontot (www.ota-chan.deviantart.com)

Hogy miért vált március 15-e a magyar szabadság ünnepévé? Minden bizonnyal azért, mert a szabadság gondolata olyan összetartást, egységet, bátorságot váltott ki a népből, mint korábban – és talán később se, ha nem számítjuk 1956-ot – soha. Március 15-e nemzeti ünnep, még akkor is, ha az 1848-as forradalom kitérés után másfél évvel Világosnál le kellett tenni a fegyvert. **Tudjátok-e, mi történt március 15-én, miután a bécsi forradalom hírére a pesti fiatalok a cselekvés útjára léptek?**

* Reggel a Pilvax kávéházból indultak el történelmi útjukra.

* Először az egyetemeket járták végig.

* Lefoglalták Landerer és Heckenast nyomdájának egyik gépét, majd kinyomtatták a Nemzeti dalt és a tizenkét pontot:

1. Kívánjuk a sajtó szabadságát, a cenzúra eltörlését.

2. Felelős minisztérium Buda-Pesten.

3. Évenkénti országgyűlést Pesten.

4. Törvény előtti egyenlőséget, polgári és választási tekintetben.

5. Nemzeti őrsereg.

1848/49 filmen

Ha alkalmad lesz, ne hagyd ki, nézd meg az 1848/49-es szabadságharcot filmen:

80 huszár

A kőszívű ember fiai

Föltámadott a tenger

6. Közös teherviselés, képviselet egyenlőség alapján.

7. Úrbéri viszonyok megszüntetése.

8. Esküdszék.

9. Nemzeti Bank.

10. A katonaság esküdjön meg az alkotmányra, a magyar katonákat ne vigyék külföldre, a külföldieket vigyék el tőlünk.

11. A politikai statusfogylok szabadon bocsáttassanak.

12. Unió, vagyis Erdélynek Magyarországgal egyesítése.

* A Nemzeti Múzeum előtt nagygyűlést tartottak.

* A pesti városháza elé vonultak, és a városi tanáccsal elfogadtatták a tizenkét pontot. Így a petíció mint Pest város követelése mehetett Pozsonyba.

* A tömeg Budára vonult, hogy a Helytartótanács engedje szabadon a sajtóvétség miatt fogva tartott Táncsics Mihályt (született Mihajlo Stancic), és engedélyezze a Nemzetország szervezését.

* Táncsicsot lelkes diadalmenet kísérte Pestre.

* Este a Nemzeti Színház díszelőadást tartott.

A március 15-ei ünnepség egyik fő helyszíne a Magyar Nemzeti Múzeum épülete, a tévés közvetítésben megfigyelhetitek

A március 15-ei események jelentős helyszíne Budapesten a Magyar Nemzeti Múzeum épülete (a képen), mely fennállásának kezdete óta nemcsak a magyar főváros, hanem egész Magyarország történelmében jelentős szerepet játszott. Bár a múzeum jelenlegi épülete 1837 és 1847 között épült fel, története sokkal régebbi időkre nyúlik vissza. Alapjait gróf **Széchenyi Ferenc** vetette meg, amikor 1802-ben felajánlotta a nemzetnek az ország művelődési emlékeit őrző értékes érem- és régiséggyűjteményét és gazdag könyvtárát. Több pesti épületben is próbálkoztak a múzeum berendezésével, végül **Batthyány Antal** esztergomi érsek eladó villájára esett a

Petőfi, a szabadságharc legnépszerűbb alakja

választás. Számos felújító munkálat után még mindig úgy tűnt, célszerűbb egy teljesen új épületet emelni a múzeum számára. A tervezéssel a kor neves építészét, **Pollack Mihályt** bízták meg, aki a korra jellemző klasszicista (az ókori görög és római művészetet felelevenítő stílus) épületet alkotott.

Összeállította: N-a

Március 15-e rajzfilmszerűen bemutatva

Mit jelent az idus szó?

Az idus szó a hónap közepét jelenti. Az etruszk iduare és a latin dividere szóból származik, azt jelenti: kettéosztani. Március idusa azért kapott kiemelt szerepet, mert ezen a napon ölték meg Julius Caesart. A mai szóhasználatban már csak a szabadságharc kapcsán használjuk ezt a szót. Ha azt mondjuk: március idusa, akkor az nemcsak 15-ét jelenti, hanem a szabadságharc kitérését is.

Elfeledett gyerekhősök 1848/49-ből

Ünnepi nagy szavak helyett íme egy történet, ami ma már akár mesének is beillene, ám nem az. Jól érzékelteti az 1848/49-es szabadságharc szellemét és egyben azt is, hogy nemcsak a felnőttek harcoltak 172 évvel ezelőtt a nemzet szabadságáért, hanem velük egyenrangú hősiességgel (sokszor) a gyerekek is.

A bodroghereszti csata ágyúinak morajlását 1849 telén Mádon is hallották az emberek. Amikor a falut megszállva tartó osztrák csapatok futásnak eredtek, már mindenki sejtette, hogy Klapka György serege megverte az ellenséget. Hamarosan megérkeztek a honvéd csapatok Mádra, a falu pedig ünnepelte a

Tudod-e, mit jelent a három szín a magyar nemzeti lobogón?

hősöket. Amikor pedig hírül adták, hogy Hegymeghy Samu főhadnagyt megoperálta az ezredorvos – három golyót kapott az ütközetben –, és életben maradt, a falusiak fáklýákkal vonultak a háza elé. Talán ezen a napon határozta el **Koroknay Dániel**, hogy beáll katonának. A mádi fiú – aki a csatában mint kisdobos vett részt – ekkor még nem töltötte be a tizenötödik életévét.

A szabadságharc fiatal főágyúsa, Koroknay Dániel életéről viszonylag kevés információ áll rendelkezésre. A református egyház anyakönyve szerint 1834. január 2-án született Mádon, majd 1848 őszén kisdobos lett. A szülőfaluja közelében, Bodrogheresztúron megívott egyik

A 15 éves főágyús

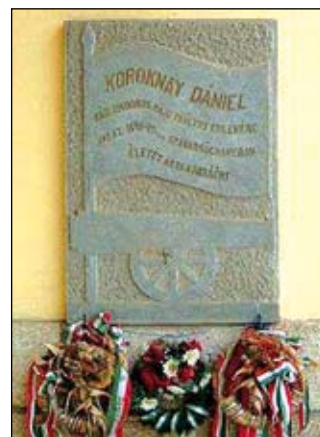
első csatáját így rekonstruálta életrajzírója, Rakó József:

„Január 22-én csapott össze a két sereg. Bodrogheresztúron tombolt a legvéresebb csata. Az ellenfél befészkelte magát a faluba, s kétszer annyian voltak, mint a honvédek. Karsa Ferenc – ekkor még őrmester – az egyik utcai rohamosztágot vezette. Ők a pincesor felől törtek be. A másik oldalról rohanó honvéd csapat parancsnoka Hegymeghy Samu főhadnagy volt. Ő is mádi születésű. Ablakokból, padlásokról zúdult rájuk az irtózatossortűz. Hegymeghy négy golyótól találva vágódott el. Falujától pár kilométerre vérzett szülőföldjéért. A rohamra buzdító dob ekkor még tovább pergett. Egy mádi gyerek kezében voltak a dobverők.”

A magyar honvédsereg századosi-kapitányi állományának 50,6%-a 16–29 éves, s a 16–19 évesek száma 62 volt. Ugyan a honvédseregbe csak a 18. életévét betöltötték jelentkezhettek, illetőleg ettől az életévtől kötelezték a fiatalokat katonai szolgálatra, mégis voltak ennél jóval fiatalabbak is: köztvétezek, altisztek, hadfiak(kadétok), hadnagyk és kapitányok, továbbá századosok is. Gyakran előfordult, hogy a jelentkezők hazudtak életkorukat illetően, illetve hogy a toborzók-sorozók során eltekintettek az előírásoktól.

Koroknay Dániel a Korotnoki nagyszülők és a Koroknay szülők áldásával indult el Tokajba, az ifjú katona első nagy ütközete a hatvani volt, amelyben az ötödik üteg olyan hősiesen harcolt, hogy mindenki megkapta a vörös sapka kitüntetését: Harsay százados a 3. osztályú érdemjel kitüntetését kapta, Koroknay Dániel pedig főtüzér lett. Az ötödik gyalogütegről legközelebb a tápióbicskei és az isaszegi csata után kapunk hírt, mikor a honvédsereg Vác visszafoglalására vonult fel.

Az osztrákok katonákkal zsúfolt gőzhajókat indítottak Vác irányába, ám két hajót a parti ütegek visszafordulásra kényszerítettek. Másnap a honvédseregek visszafoglalták Vácot, majd áprilisban hatalmas csaták vártak Koroknay Dániel ütegeire: ott voltak a Komárom felszabadításáért vívott ütközetekben, illetve a véres ácsi csatában, amely után rövid pihenőt kaptak a honvédek – életrajzírója szerint a fiú ekkor egy jólelkű ácsi családnál került. Május 2-án a sereg elindult Győr irányába, ám az úton a fiatal főágyús annyira rosszul lett, hogy az ezredorvos a komáromi kórházba való azonnali elszállítását rendelte el. Harsay százados engedélyt kapott, hogy ő vihesse vissza haldokló tüzerét, de a fiú állapota kritikus lett, így végül Ácsot kellett megállniuk; a kolerában megbetegedett fiút az a család ápolta, ahol korábban a szállása volt. (Egy

A hős emléktáblája

másik forrás szerint viszont halálos golyólövést kapott.)

A tragikus hirtelenséggel elhunyt főágyúst az ácsi család saját halottaihoz közel temette el, és még sokáig gondozták nyughelyét. Pedig sokat kockáztattak: több mint egy évtizedig járták a falut a császári besúgók, hogy tetten érhék a fiú sírjának gondozóit. Később a család – vagy az ácsi hazafiak – síremléket állítottak Koroknay Dánielnek, a szabadságharc gyermekhősének, akinek nevét ma már általános iskola viseli. Sírkövének felirata: „Születől távol elhunyt egy 15 éves ifjú, kit a szabadságharc elragadott áldozatul a hazának – Korotnoki Dániel. Született Mádon, meghalt Áacson 1849 májusában.”

Szerbia a Hurricane-t választotta

Nemrég tartották meg a Beovizija című zenei válogató műsort, amelynek során Szerbia arról döntött, hogy melyik dal képviseli az országot az idei Eurovíziós Dalfesztiválon. A Beovizija ezúttal is két elődöntőből és egy döntőből állt. Összesen 24 dal versenyzett, 12 az első, 12 a második elődöntőben, és mindegyik dalt szerb nyelven adták elő. A döntőben a résztvevők száma lefeleződött, így 12 versenyző kapott lehetőséget arra, hogy újból bizonyítson. A döntőbe jutott: Milan Bujaković & Olivera Popović, a Hurricane, Neda Ukraden, Andrija Jo, Igor Simić, Thea Devy, az EJO, a LIFT, Ana Milenković, a Naiva, Marko Marković és Bane Mojićević. A végeredmény a szakmai zsűri szavazataiból és a nézők voksaiból állt össze, a győztes a Hurricane lett, a daluk címe pedig Hasta la vista.

Sanja Vučić már képviselte az országot

Az együttest Zoran Milinković producer alapította 2017-ben. A Hurricane egy lánytrió, egyik tagja, Sanja Vučić, Kruševácson született, korábban a ZAA együttes énekes volt, 2016-ban viszont a Goodbye (Shelter) című dallal Svédország fővárosában, Stockholmban képviselte Szerbiát, miután az azt megelőző évben Måns Zelmerlöw, a Bécsben megtartott Eurovíziós Dalfesztiválon a Heroes című dallal diadalmaskodott. Sanja Vučić akkor angolul adta elő a dalát, amelynek a szerzője Ivana Peters volt. Ivana Peters egyébként a kilencvenes években a nagy sikerű Tap 011 dance-pop együttes énekesnője volt Goca Tržan mellett. A zenekar feloszlása után mindketten sikeres szólókarrieri és dalszerzői pályát futottak be, közben Ivana Peters megalapította a Negative együttest. Sanja Vučić 2016-ban a második elődöntő utolsó továbbjutója volt, végül pedig a döntőben a 18. helyen végzett. Abban az évben Magyarországot Freddie képviselte a Pioneer című, szintén angol nyelvű dallal, amellyel az első elődöntőben a biztatónak számító negyediként jutott tovább, a döntőben viszont egy lépcsőfokkal alább került Sanja Vučićhoz képest, és a 19. helyezést érte el.

A Hurricane másik tagja, Ivana Nikolić Niš-ben született. Ő nemrég, 2016-ban kezdett el énekelni, épp az együttes megalapításának apropójaként. A színpad azonban nem ismeretlen a számára, eddig a táncolásban teljesült ki, amelyet versenyszerűen űzött, több nemzetközi megmérettetést pedig meg is nyert.

Ismert zenész lánya

A harmadik Hurricane-lány Ksenija Knežević, aki a népszerű montenegrói énekes, Nenad Knežević – Knez egyik lánya, így a zene már szinte a születésétől fogva jelen van az életében. Apjával ellentétben viszont ő nem Montenegróban, hanem Belgrádban született, ahol apja is tevékenykedik. Az elmondása szerint élete legszebb élménye, hogy 2015-ben, egy évvel Sanja Vučić szereplése előtt, háttérénekesként vett részt Bécsben az Eurovíziós Dalfesztiválon, akkor Montenegró színeiben, amelyet az apja képviselt az Adio című dallal. Knez a második

elődöntőben utolsó előttiként jutott tovább, a döntőben viszont az ehhez képest nem is annyira rossz 13. helyen végzett. Abban az évben Szerbiát Bojana Stamenov képviselte a Beauty Never Lies című dallal, amellyel az első elődöntőben szintén utolsó előttiként jutott tovább, és végül a remek 10. helyre kúszott fel. Akkor Magyarország Boggie-t indította, aki a Wars For Nothing című dallal a 20. lett.

A Hurricane győzelme megosztotta az embereket, egyesek azt gondolják, hogy attraktív, energikus lányokról van szó, akik sikeresen képviselhetik Szerbiát, mások szerint viszont erre esély sincs, mert a produkciójuk ízléstelen, giccses, és a nőket sem jó fényben tüntetik fel. Az, hogy a Hurricane mindent elsöpör-e vagy mégsem, májusban derül ki, akkor lesz az Eurovíziós Dalfesztivál Hollandiában, miután tavaly Tel-Avivban Duncan Laurence az Arcade című dallal megnyerte a versenyt. Idén Magyarország nem vesz részt a megmérettetésen.

Összeállította: Lukács Melinda

Iráni rendező filmje nyert

Nemrég zajlott le a 70. Berlinale filmfesztivál, amelyen a legjobb filmnek járó Arany Medve díjat Mohammad Raszulof iráni rendező *Nincs gonosz* című alkotásának ítelték oda. A rendező nem tudott részt venni a díjkiosztó gálán, mert nem kapott utazási engedélyt hazája hatóságaitól, ezért az elismerést a lánya, Baran Raszulof, a film producere vette át. A Berlinale fődíját tíz év alatt harmadszor nyerte el iráni rendező, 2011-ben Aszgar Farhadi kapta az Arany Medvét Nader és Simin – Egy elválás története című alkotásáért, 2015-ben pedig Dzsafar Panahi a *Taxi Teheran* című filmjéért. A gálán még számos díjat osztottak ki, a zsűri Ezüst Medve nagydíját Eliza Hittman amerikai rendező kapta meg a *Soha ritkán néha mindig* című alkotásáért, a legjobb rendezésért járó Ezüst Medvét pedig a dél-koreai Hong Sangoo vehette át a *A nő, aki futott* című filmjéért. A Panoráma közönségdíj kategóriában az első helyezett Srđan Golubović szerbiai rendező lett a koprodukcióban készült *Apa* című filmmel. A fesztivál életműdíjával ezúttal Helen Mirren színésznőt tüntették ki.

Lady Gaga új világa

Lady Gaga tavalyelőtt a *Csillag születik* (A Star is Born) című film-ben szerepelt, a múlt év pedig a film díjazásáról szólt, hiszen szerzte a világban óriási sikert aratott. Külön kiemelt elismeréseket pont Lady Gaga *Shallow* című dala kapott. Az énekesnő most visszatér a dancepop, electropop, disco hangzáshoz és a készülő lemezére összpontosít, amely a tervek szerint *Chromatica* címmel áprilisban jelenik meg. Nemrég felvezetőként a *Stupid Love* című dallal rukkolt ki, amelyhez különleges videoklip is társult. A rendezője, Daniel Askill újdonságra törekedett, így a videó teljes egészében iPhone-nal készült. Az elmondása szerint az iPhone 11 új lehetőségeket nyit a videózásban, amivel érdemes élni. A klip egy fantasy-világban játszódik, ahol különböző törzsek harcolnak egymással. Egyesek szerint némileg a *Mad Max* filmek világvégi hangulatát idézi meg. A *Chromaticán* helyet kapó dalokról Lady Gaga egy interjúban azt mondta, hogy maga alatt volt, úrrá lett rajta a szomorúság és a melankólia, amikor ezeket írta, de sikerült az érzelmeit pozitív irányba terelni.

Mi történik a Maroon 5-val?

Adam Levine és társai 1994-ben tinédzszerként alapították meg a Kara's Flowers együttest. Habár 2000-ig három lemezt adtak ki, nem értek el túl nagy sikert. Ezek után a zenekart átnevezték Maroon 5-ra, és 2002-ben megjelentették a *Songs About Jane* című lemezt. A felismerés ugyan váratott magára két évet, de ekkor óriási népszerűsége tettek szert, kiváltképp a *This Love*, a *She Will Be Loved* és a *Sunday Morning* című dalokkal. Berobbantak a köztudatba, a *Moves Like Jagger*, a *Wake Up Call*, a *Payphone*, a *Sugar*, a *Don't Wanna Know* csak néhány zeneszám azok közül, amelyekkel a világ minden táján ismertté váltak. Az együttes legutóbbi, hatodik lemeze, a *Red Pill Blues* 2017-ben jelent meg, azóta viszont alig lehet rájuk ismerni. Tavaly ők léptek fel a Super Bowl félidejében és sokak szerint annyira rosszul sikerült a koncertjük, hogy talán ez lett a legrosszabb koncert a Super Bowl történetében. Nemrég Chilében zenéltek, a közönség pedig itt is elégedetlen volt, általános vélemény, hogy sem a zenészek, sem Adam Levine nem hangzott jól, az énekes ráadásul arrogánsan is viselkedett. A koncert sikertelenségét elismerte az együttes is, Adam Levine nyilvánosan kért bocsánatot a rajongóktól, azt mondta, technikai problémák zavarták meg, és ettől teljesen kiakadt. A Maroon 5 tavaly ősszel bemutatta a *Memories* című új dalt, amely állítólag a hetedik lemezük előfutára. Remélhetőleg valóban készítenek új lemezt, amely ismét meghozza a sikert.

A férfiakról énekel

Taylor Swiftre némileg jellemző, hogy dalaiban, burkoltan vagy nyíltabban, de beszólogat azoknak, akiknek mondanivalója van. Az énekesnő tavaly nyáron jelentette meg a *Lover* című, hetedik lemezt, ezen a *The Man* című dal is hallható, nemrég viszont a zeneszám videoklipjével is kirukkolt, amelyet ő maga rendezett. Ahogyan azt a cím is sugallja, Taylor Swift ezúttal a férfiaknak szól be, és a videót is ennek jegyében készítette. A történetét főleg arra élezi ki, hogy a férfiak többsége úgy érzi, bármit megtehet, közben férfisztereotípiákkal hozakodik elő, és azokkal, akik lenézőek a nőkkel. Akik jobban elemezték a videót, azok szerint az énekesnő több hírességre is utal, például Leonardo DiCaprióra, illetve az általa alakított figurákra, Scooter Braunra, Kanye Westre, John McEnroe-ra és Jake Gyllenhaalra is, akivel egy ideig párt alkottak. A videóban Taylor Swift is szerepel, meghozza férfi alteregójaként Tyler Swiftként, és egy nagyon önző üzletembert alakít. Érdekes, hogy a videóban Dwayne Johnson – The Rock, a Szikla hangját is hallhatjuk – erre úgy került sor, hogy nagyon megtetszett neki Taylor Swift ötlete a videóval kapcsolatban –, de láthatjuk benne az énekesnő apját is, aki egy teniszbíró alakít.

Jelige: Boszorkányság
Kedves Bizi!

Kérlek, mondd meg, mit tegyek! Nyolcadikos lány vagyok, és ebben a pillanatban a legnagyobb problémám a barátnőm! A gondom az, hogy a barátnőm, ha valamelyik fiút jól megnéznem magamnak, vagy ha azt mondom róla, hogy milyen stramm, tetszik, ő rögtön megpróbál kikezdeni velem. Hogy biztos legyek abban, hogy jól látom dolgot, le is teszteltem. Egy alkalommal olyan fiúra mondtam rá, hogy nagyon tetszik, aki még nem is volt szimpatikus. A következő hétvégén a barátnőm már járt is vele. Azóta nem tudom, hogyan is viszonyuljak hozzá. Milyen barátnő ez? Kérlek, adj tanácsot, mit tegyek.

Válasz:

Azt hiszem, tudnod kell, hogy az, amit most te megéltél a barátnőddel, másokkal is megtörtént már, és ezzel a problémáddal nem vagy egyedül. Ez a fajta viselkedés létezik, amióta világ a világ! Sajnos a viselkedés hátterében nem a legszebb mozgatóerő húzódik meg. A barátságok különböző okokból születnek, és sajnos van, amelyik nem tart örökké. Vannak hosszan tartóak, vannak középtávúak, de vannak olyanok is, amelyek nagyon rövid életűek. Az is megtörténik, hogy valaki azért barátkozik velünk (persze ezek nem tudatos dolgok!), mert valami olyanunk van, ami neki hiányzik. Lehet ez jó ruha, kitűnő tanulmányi eredmény, harmonikus családi viszony, szerető szülők stb. Mit tehet ilyenkor az ember? Először is kezdeményezzél vele egy őszinte, baráti beszélgetést, és mondd el neki, mit vettél észre, és mondd el neki azt is, hogy számodra ez nem elfogadható és nem baráti viselkedés. Nyíltan mondd el neki azt is, hogyan érzed magadat, amikor ilyet tesz. Mert biztos, hogy nincs rendjén, amit tesz! Emlékeztess, hogy a barátság, az igazi barátság mindig az első helyen kell, hogy legyen, mert a fiúk jönnek-mennek, a barátnők meg maradnak. Ha ezt nehéz betartania, akkor vége a barátságotoknak. Keressen magának másik, neki megfelelőbb barátnőt. És neked is igyekezned kell bővíteni a baráti körödet, mert csak így tudod csökkenteni a függőségedet ettől a lánytól, aki valójában nem mondható barátnőnek. Biztos, hogy akad még egy-két lány az ismeretségi körödből, akivel jól lehet bulizni, beszélgetni, akiknek ugyanaz a felfogása a barátságról, mint neked.

Jelige: JP
Kedves Bizalmas!

Hatodikosok vagyunk, és az osztályfőnökünk azt javasolta, hogy az osztályunk vegye rendszeresen a Jó Pajtást, mert érdekes dolgokat találhatunk benne. Többen is előfizettünk a lapra. Sőt, az iskola könyvtárában a régi számokat is olvasni szoktam. Életemben először írok ilyen levelet és kérek segítséget. Nagy gondban vagyok, hogy mit tegyek. Persze szerelemről van szó! Van az iskolában egy hetedikos fiú, akivel nagyon szerettem volna járni. Próbálkoztam sok mindennel, de ő még csak rám sem nézett. Nekem meg nagyon tetszik. Mit tegyek, hogy én is tetsszek neki? Segíts!

Válasz:

Úgy látszik, nálad már beköszöntött a tavasz és a szerelem, te már előbújtál az érzelmeiddel. Sajnos abban, hogy felébresszed a fiú érdeklődését, nem tudok sokat segíteni neked, abban viszont valószínűleg tudok, hogy egy kicsit tisztábban lásd a dolgokat, és tovább tudjál lépni. Ezt a fiút, aki neked most nagyon tetszik, egy ideje már ismered, mert egy iskolába jártok. Biztos, hogy egy-két fortélyt már kipróbáltál azért, hogy felfigyeljen rád. Pl. mosolyogtál rá, köszöntél neki, ha találkoztok, a nagyszünetekben ott tartózkodtál, ahol ő van, mozgósítottad a közös ismerősöket, szurkoltál neki, amikor focizott, kosarazott stb. Sajnos eddig nem sok sikerrel. A sikertelenség hátterében több dolog is megbújhat, pl. az, hogy ezt a fiút egyszerűen még nem érdeklik a lányok. Ebben az esetben csak meg kellene várnod, hogy érettebb legyen, amihez pár év kell. Van még remény, hogy 1-2 év múlva felfedezze, hogy mégis tetszel neki. A rossz hír: nagy a valószínűsége annak, hogy addigra te már hetedhét országon túl leszel, már ami ezt a fiút illeti! Érdektelenségének hátterében az is lehet, hogy szegénylős típus, és nem meri kimutatni az érzéseit, nehogy elutasítsd, vagy éppen azért, hogy ne macerálják miat-

ta a többiek. Ebben az esetben is türelmesen ki kell várnod, hogy érettebbé váljon. Hogy megérjen benne a dolog, összeszedje a bátorságát, és ő tegye meg az első lépést feléd. Ha ebbe a típusba tartozik, nem segít, ha a nyomában vagy, ha túlexponárod magad vele kapcsolatosan, mert csak még jobban behúzódik a csigaházába. A nehezebb dolog az, ha valójában nem is tetszel neki, nem te vagy a típusa, és a próbálkozásaidra az volt a válasza, hogy nyíltan megmutatta, hogy nem vagy az esete, hogy elutasít. Hátat fordít akkor, amikor közeledsz, kinevet, kicsúfol, azt mondja, hogy kopjál le stb.. Ha ezt tapasztaltad a fiúval kapcsolatosan, akkor az lesz a legészszerűbb, hogy ejted a dolgot! Mindenesetre az iskolában nyitott szemmel járjál, legyél nyitott az új ismeretségekre, mert egykettőre megakad majd a szemed egy másik, vonzóbb, érdekesebb fiún, és feledésbe merül a mostani szimpátiád.

Jelige: Gábiel
Kedves, drága Bizi!

Segíts! A legjobb barátnőm egy évvel idősebb nálam (ő 14). Pontosabban akkor a legjobb barátnőm, amikor éppen nincs fiúja. Ha van fiúja, teljesen mellőz, és felém se néz. Volt, hogy megkérdeztem tőle, menjünk-e együtt valahova, olyankor mindig azt mondta, hogy inkább a fiújával tölti az idejét. Bezzeg amikor ő hív engem, én mindig tudok menni! Rosszul érzem magam ilyenkor a bőrömben, mintha egy mellékes dolog, mintha teher lennék. Ez nagyon rossz érzés! Nem tudom, hogyan mondjam meg neki, hogy mit gondolok, és hogyan érzek. Félek, hogy ha megmondom neki, megszakad a barátságunk. Szerintem neki is jobb lenne, ha szakítana a mostani fiújával. Amikor régebben beszélgettünk a fiúkról meg a barátságunkról, azt mondta, hogy mind a ketten fontosak vagyunk neki, a fiú is, és én is. De szerintem ezt nem nagyon mutatja ki. Mit tegyek, hogy megőrizzem a barátságunkat?

Válasz:

Ha hiszed, ha nem, ez nagyon gyakran megesik! Sajnos sokszor nem lehet kompromisszumot találni a barátnők és a szerelem között. Te magad is tudod, hogy milyen nehéz időt szakítani más dolgokra az iskolán, a tanuláson, angolon stb. kívül. Mindkét kapcsolatot, a szerelmit is és a barátit is ápolni kell, különben megszakad. Próbálj meg őszintén beszélgetni a barátnőddel. Mondd el neki, hogy érzed magadat, és próbáljatok találni egy olyan „lányos” időpontot, ami csak a tiétek. Ha megszegi a megbeszélteket, lemondja, vagy nem jön el, akkor te is utasítsd el, amikor hív, még akkor is, ha egyedül maradsz otthon. Még jobb lenne, ha bővítenéd a barátnők körét, hogy ne csak ez az egyetlen barátnőd legyen. Hiszem, hogy másokkal is tudsz jókat beszélgetni, sétálni, együtt nevetni stb. Közös programot velük is lehet szervezni, és biztos, hogy jól fogod érezni magadat velük is.

Kérdéseitekre Bori Mária pszichológus válaszol
e-mail: bizalmas.sorok@gmail.com

A kézmosás fontossága

Belegondoltál, mi történik, ha lenyomsz egy kilincset, vagy a buszon megfogod a kapaszkodót? Nap mint nap baktériumok milliói leselkednek rád, ezért a higiénia, de legfőképpen a kézmosásra nagyon oda kell figyelned. Influenzajárvány és más fenyegető betegségek idején különösen fontos az alapos kézmosás.

Bacilustepek

A kézmosás fertőzésmegelőző hatása már régóta ismert, de nem lehet elégszer hangsúlyozni, hogy ez a pár pillanatig tartó procedúra a kórokozók elleni harc egyik legfontosabb fegyvere. Talán nem is gondoltál még bele, hogy a baktériumok milyen sok helyen jelen vannak: olyan tárgyak felületén „pihennek”, melyekkel naponta többször is érintkezhetsz.

Alapvető szabályok

– Ha tömegközlekedéssel utazol, ügyelj arra, hogy ne tüsszents/köhögi rá senkire, feltétlenül tedd a kezéd a szád elé!

– Napközben „csak úgy” ne nyúljálj az arcodhoz (főleg ne piszkáld a pattanásokat!), mert a bacilusok a szádon, az orronon, de még a szemeden keresztül is hamar bejuthatnak a szervezetbe.

– Ne menj iskolába, ha beteg vagy! Megfertőzheted az osztálytársaidat, zavarhatod őket a koncentrációban, ráadásul így nagyobb az esélyed arra, hogy később szövődmények lépjenek fel.

Mikor kell kezet mosni?

- Főzés és ételek elkészítése előtt
- Étkezések előtt

- Mosdó használata előtt és után
- Hazaérkezéskor
- Ha beérsz az iskolába
- Tömegközlekedés használata után
- Betegek látogatása előtt és után
- Köhögés és tüsszents után
- Minden alkalommal, amikor a kezeden szemmel látható szennyeződés van

Hogyan moss kezet?

– Mindig meleg, tiszta, folyó vízben moss kezet! Szappant kivétel nélkül használnod kell.

– Alaposan szappanozd be az egész kézfejet, ügyelve arra, hogy a tenyeredet, az ujjbegyeidet, a csuklót és a hüvelykujjadat se hagyd ki!

– A körmök alatti területekre is ügyelj!

– Alaposan öblítsd le a kezedet!

– Ügyelj arra, hogy a törölköző mindig tiszta és száraz legyen!

– A kézmosásnak minimum 20 másodpercig kell tartania.

Tipp: Ha nincs lehetőség kezet mosni, akkor használhatsz tubusos kézfertőtlenítőt is.

A tengeralattjáró, amely a víz alatt volt otthon

Korábban a tengeralattjárók is a felszínen jártak, és kevés időt töltöttek víz alatt

Bárhon is olvasunk tengeri hadviselésről, vagy történelmi vonatkozású tévéműsorokat nézünk, a tengeralattjárókat mindenütt félelmetes fegyverként emlegetik. Valóban azok voltak. Csakhogy a beszámolók, a feljegyzések, a visszaemlékezések, a pusztítás statisztikája... széles ívben elkerüli a tengeralattjárósok veszteségeinek ismertetését. Kezdjük tehát azzal! Rövid lesz.

A második világháborúban a tengeralattjárósok veszteségei hetvenöt százalékosak voltak. Ez azt jelenti, hogy négy tengeralattjáróból három otthagyta fogát. Ekkora veszteségeket sem a légierő, sem a szárazföldiek egyetlen fegyvermenél nem jegyezték. Nyilvánvaló tehát, hogy bármennyire veszélyes volt is a tengeralattjáró, még több veszéllyel járt rajta szolgálni. De milyenek is voltak azok a víz alatt hangtalanul lopakodó, halálosztó masinák?

Többnyire nem víz alatt, hanem a felszínen haladtak, és dízelmotorok hajtották őket. Amikor támadni készültek, vagy szorult helyzetbe kerültek, akkor alámerültek. A víz alatt akkumulátorok szolgáltatva árammal működő villanymotorok hajtották. Ez azt eredményezte, hogy egyfolytában nagyjából egy napot voltak képesek víz alatt maradni, víz alatt pedig végsebességük alig haladta meg az óránkénti tíz kilométert. A küldetéseiken töltött időnek legfeljebb tíz százalékát töltötték víz alatt. Mivel a felszíni hajók folyamatosan fejlesztették a tengeralattjárók elleni fegyvereket és tökéletesítették a harcmodort, a tengeralattjárók egyre sebezhetőbbekké váltak. Ebből lett végül a 75 százalékos veszteség.

A második világháború után a két tömbre szakadt világ folyamatosan újította fegyverzetét. A szárazföldiek esetében a Szovjetunió járt az élen, a légierők fejlesztésében az Egyesült Államok jeleskedett, a tengeren pedig... Chester Nimitz flottatengernagy, az amerikai tengerészet góréja 1949-ben utasította az illetékeseket, hogy fejlesszék ki a nukleáris energiára működő tengeralattjárót. Hogy ez miből is áll, azt igyekeznünk elmagyarázni. Anélkül, hogy a fizika olykor zavaros és háborgó vizeire terelnénk a témát.

Az atombombáról – beleértve a Hirosima és Nagaszaki ellen élesbe bevett kettőt is –, feltételezzük, mindenki hallott. Az emberek tíz- meg százazreit elpusztító energia ebben a két esetben a másodperc töredéke alatt szabadult el. Csakhogy a nukleáris energiát – amely az atommag hasadá-

A Nautilus kihajózik a nagyközönség szeme láttára

sából származik, ...felesleges kihagyva – nem csak a másodperc tört része alatt lehet szélnek eresztetni. Ha ezt a hatalmas energiát megzabolázva takarékosan gazdálkodunk vele, csodákra képes. Amit Chester Nimitz kívánt, nem más – egyszerűsítettünk –, mint a tengeralattjáróba helyezett atombomba, amely nem robban, hanem évtizedeken át üzemanyaggal látja el a járgányt. Azt a hogyishívjakot, amelyben ez a lassított folyamat végbemegy, reaktornak nevezik. Élvonalbeli szakembereknek tíz hónapra volt szükségük, hogy olyan reaktort készítsenek – 28 millió dolláros ráfordítással –, amely belefér egy majdani tengeralattjáró törzsébe. Miután megszekezették, 1952-ben nekiláthattak a tengeralattjáró megépítésének. Két év alatt készült el. Igen ám, de...

Ahhoz, hogy a megfeleljen a követelményeknek – beleértve a nagy merülési mélységet is –, rendkívül szilárd törzssel kellett rendelkeznie. Ezt azonban az akkor rendelkezésre álló fémötvezetek nem biztosították. Titániumot kellett használni. Ez a fém ugyanis igen könnyű, de szilárdabb a legcsökönnyösebb acélnak is. A gond csupán az volt, hogy az Egyesült Államok területén titániumot tartalmazó érc nem volt. A Szovjetunióban viszont igen. Tehát azoktól kellett beszerezni a nyersanyagot, akik ellen irányult a harci eszköz elkészítése. Hogy ez milyen csatornákon és mekkora gazdasági falazások által ment végbe, az külön történet. A tengeralattjáró 1954 szeptemberére elkészült, és a Nautilus nevet kapta. Akárcsak Jules Verne regényében Nemo kapitány tengeralattjárója. Vagy ahogyan a fejlábúak osztályába tartozó, meglehetősen

ritka csigáspolipot tudományosan nevezik: Nautilus pompilius.

A tengeralattjáró 98 méter hosszú, 8,4 méter széles volt, vízkiszorítása merülésben 4040 tonna. Sebessége merülésben 22 csomót tett ki. De mi is a csomó? Egyszerűen: egy tengeri mérföld, ami 1852 métert tesz ki. A Nautilus tehát négyszer olyan gyors volt, mint az addigi dízel-elektromos meghajtású vízi szivarok. Padlóig nyomott gázzal óránként több mint 40 kilométert tett meg óránként, ami ezer kilométert jelent naponta. Mert azokban a mélységekben, amerre járt, napokig lehetett tépni anélkül, hogy bármivel is találkozzon. Ráadásul harminc napig egyfolytában képes volt víz alatt maradni, hiszen a nukleáris energiából bőven futotta a legénység életfeltételeinek biztosítására. Aztán az energiát biztosító hasadóanyag igen kis helyet foglalt el, ellentétben a dízelüzemanyaggal, amelyből tonnaszámra volt szükség. Egyetlen feltöltéssel a Nautilus többször is körbehajózhatta a Földet, és harmincéves szolgálata alatt mindössze kétszer kellett ellátni, mondjuk így: üzemanyaggal.

Az, amivel az ellentábornál – lásd Szovjetunió – a Nautilus kiverte a biztosítékot, 1958-ban következett be. Ekkor július és augusztus folyamán a járgány áthajózott az északi jégsapka alatt. Nem árt tudni, hogy az északi-sarki jég alatt nincs szárazföld, csak tenger. A Nautilus a Csendes-óceánon beúszott a jég alá, majd az Atlanti-óceánon jött a felszínre. Történelmi pillanat, hogy augusztus 3-án érintette az Északi-sarkot. Itt megintcsak időzzünk el. Az Északi-sark érintése komoly és veszélyes feladat. Az iránytűk, a tájolók, az irányjelzők... északot mutatnak. Amikor elérjük ezt a pontot, onnan bármelyik(!) irány délre vezet. Ezt a jelenséget nevezik északi rulettnek. A navigátorok rémál-máról van szó, szerintük az Északi-saknál minden műszer behülyül. Ezért a Nautilus is csak „érintette” azt a fránya pontot. Műszerei kibírták a strapát. A jég alatti út hírére azonban – működött a propaganda – Moszkvában kigyulladtak a riasztófények. És belekezdtek valamibe... Erről hamarosan bővebben...

Merülésre készül a Nautilus, álló hónapig senki sem fogja látni

Tarts növényt a szobádban!

Jön a tavasz. A fák rügyeznek, a madarak csiripelnek, és az emberek is kezdenek elszakadni a melankóliától. Hogy lépést tartsunk a természettel, nem árt színesíteni szobánkat egy-két szép növényvel.

Mindegy, hogy milyen növény, a lényeg, hogy megfelelő gondoskodást kapjon. Elég napfényt, vizet, esetleg tápoldatot.

Milyen növényt tartsak?

A *kaktuszokat* ritkán kell öntözni, és árnyékosabb helyen sem pusztulnak ki. Kevés fényt igényel a *sárkányfa* is, mely, ha nem is virágával, de zöld, illetve tarka színeivel szép dísz lehet szobádnak. Földjét azonban nem árt nedvesen tartani, ha azt akarod, hogy a levelei szép zöldek maradjanak.

Az *orchideafélék* igen elterjedtek, pedig régen nagy kincsnek számított ez az esőerdőből származó növény. Szín pompás virágait egész évben csodálhatod, csak arra kell ügyelni, hogy a szára vissza legyen vágva, miután elvirágzott. Viszonylag igénytelen, kevés öntözés szükséges.

Hasonlóan számtalan színben léteznek az *afrikai ibolya*. A legjobbjá számára, ha az ablak

közeliében tartjuk, és alulról öntözzük, a levelét ért víz ugyanis barnás foltokat okozhat.

Nem csak lányoknak

Természetesen virágokat nem csak lányok, hanem fiúk is tarthatnak szobájukban. A természet kifejezetten nekik találta ki a találósan elnevezett „legényvirágot”, melynek nagyon szép, fényes levelei vannak, azonban félárnyékos helyen, kevés öntözéssel is virít. Közismert az a mondás, hogy „aki a virágot szereti, rossz ember nem lehet”. Nem hogy rossz ember, de rossz kedvű sem lehetsz, ha a szobádat szép növények díszítik. A közérzetünkre nagy hatással van az a környezet, amelyben élünk. A szobanövények szebbé tehetik környezetünket, javítva ezzel közérzetünket. Irány tehát a legközelebbi virágbolt vagy piac!

Tipp-ek

– Készítsd magad kaspót egy téglaszínű cserép, tempera és egy kevés kézügyesség segítségével. A natúr cserepet díszítheted szalvétával is. A szalvétáról leválasztod a színes réteget és folyékony ragasztóval, valamint ecsettel a cserépre illeszted.

– A virágokat érdemes nagytakarítások alkalmával zuhannyal lemosni, hogy a leveleik újra szép fényesek legyenek.

– A leveleken lévő portól sörrel is megszabadulhatsz, ha letörölgeted vele a leveleket, szép fényesek lesznek tőle!

Kókusz az édenkertből

Ki ne szeretné a kókuszt? A kókusz az egyik legsokoldalúbban felhasználható trópusi gyümölcs. Hófehér húsa és vízszerű itala értékes tápanyagot rejt magában.

Honnan származik?

A kókuszpálma Dél-Ázsia területeiről származó, ma a világ minden trópusi szegletében megtermő palmanövény. Gigantikus, gyakran 30 méteres törzsei a föld felé hajolnak. Virágaiból 8-10 termés is kifejlődhet. Csonthéjas termése a 2 kg-ot is elérheti.

A kemény héjrész alatt

A zsenge, ovális formájú kókuszdió kezdetben zöldes-fehéres, szivacsos, rostos állományú, majd megbarnul, és vastag, csontos héjrész keletkezik a gyümölcs húsán. A friss, még kifejletlen kókusz belseje

kezdetben rengeteg édes kókuszvizet rejt magában, majd ez idővel besűrűsödik, és gyümölcszuhássá alakul.

Miért jó fogyasztani?

A kókuszhusban található magnézium jó hatással van a szívre, gyakori fogyasztásával csökkenthetjük a szív- és érrendszeri betegségek kialakulásának esélyét. Kalcium-, cink-, valamint vastartalma is igen említésre méltó.

Kókuszvíz vagy kókusztej?

Sokan összetévesztik a kókuszvizet a kókusztejjel, amely egy zsírdús, közvetlenül az éretlen kókuszból nyert nedű. A kókuszvíz remekül fogyasztható a sportolás ideje alatt is, segít pótolni az izzadással elveszített nátrium-, illetve káliummennyiséget. Tipp: A mesterséges sportitalok helyett próbáld meg kókuszvizet fogyasztani. Kókuszvizet anélkül is könnyen szerezhetsz, hogy feltörnél egy kókuszdiót. Már a legtöbb bio- és gyógynövényboltban könnyen hozzájuthatsz.

CUKRÁSZKODJUNK!

Hogy készíts kókuszos kekszet?

Hozzávalók:

- 20 dkg liszt
- 20 dkg kókuszreszelék
- 10 dkg zsiradék (pl. vaj/margarin)
- 4 ek méz
- 1 kk szódadikarbóna
- kb. fél dl víz (annyi, hogy a massa jól formázható legyen)

A hozzávalókat összekeverjük, majd kis korongokat szaggatunk a kinyújtott tésztából. Sütőpapírral bélelt tepsiben közepes lángon, kb. 180 fokon megsütjük. A végén a kisült korongokat félig csokiba is mártogathatjuk. Ha egyedül nem megy, egy kis segítséget is kérhetsz valakitől, aki tapasztaltabb nálad.

A π ünnepe

A nemzetközi π -nap a matematika egyik leg-híresebb számának, a π (pi) számnak az ünnepe. A π -napot 1988 óta március 14-én ünneplik, mivel az aznapi dátum (03.14.) számjegyei két tizedesjegyre megegyeznek a matematikai π értékével (3,14...).

Érdekes egybeesés, hogy ez a nap egyúttal az egyik legnagyobb fizikus, Einstein születésnapja is. A π -nap ötletadója egy San Franciscó-i fizikus professzor, **Larry Shaw** volt, akit azután el is neveztek a π hercegének.

Amióta megvalósították az ötletét, munkahelyén, az Exploratorium nevű természettudományi múzeumban ilyenkor körbejárnak az ott dolgozók az épület csarnokában, és az ünnepi alkalomra készített gyümölcsös pitákat esznek. A pite angol neve, a pie is visszavezethető a π számra, amelynek görög formája ilyenkor a legkülönfélébb módokon kerül fel a süтик tetejére.

Micsoda a π ?

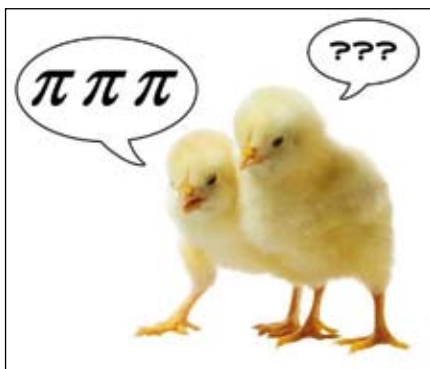
A π irracionális szám, vagyis olyan valós szám, amely nem írható fel két egész szám hányadosaként. Az ilyen számok mindig végtelen, nem szakaszos tizedes törtek. A π szám 3,1415926535...-tel kezdődik, és a végtelenségig tart, ezért is ad módot arra, hogy folyamatosan kísérletezzenek a pontos kiszámításával. A π segítségével a kör kerületét és területét számíthatjuk ki. A π a kör kerületének és átmérőjének hányadosa (K/d). Ez azt jelenti, hogy az egységnyi átmérőjű kör kerülete pontosan π . Ugyanígy az egységnyi sugarú kör területe is pontosan π . A nevének egyébként éppen ezért a görög „περίμετρος” – perimetrosz, vagyis kerület – szó első betűjéről kapta. A π -t olykor Ludolph-féle számnak is nevezik a német matematikus, Ludolph van Ceulen tiszteletére, aki szintén jelentős eredményre jutott abban, hogy a számnak minél több tizedesjegyet meghatározza.

Mióta ismerik a π -t?

A kíváncsi és jó megfigyelőképességű emberek már bizonyára hamar észrevették, hogy bármekkora kört is mérjenek le, annak kerülete mindig kb. a háromszorosa az átmérőjének. Ebből arra következtettek, hogy a kör mérésével kapcsolat-

ban létezik egy adott, természeti állandó, amely a bennünket körülvevő világ egyik fontos jellemzője. Ezért föl kellett tenniük azt a kérdést, hogy vajon mennyi is pontosan ez a szám.

Az ókori Egyiptomban már a Kr. e. 2000 körüli időkből leírtak egy képletet az ún. Rhind-papiruszon a kör területének kiszámítására. Az egyiptomiak azonban ekkor még láthatóan nem állandóként használták a π -t, mert a számításaikban nem fordul elő olyan elem, amely arra utalna, hogy felismerték a kör területének és kerületének pizserü összefüggéseit. Egy megoldóképletet alkalmaztak, amelynek megoldása egy 3,16-os számértékhez vezetett. Ez akkoriban fantasztikus eredménynek számított, hiszen nagyon közel járt a későbbi, pontosan kiszámolt értékhez. Mezopotámiában ennél kevésbé pontos számhoz jutottak. Az igazi áttörést az ókori Görögország matemati-

Kommentár nélkül

kusai érték el. Ők felismerték, hogy a kör területe egy olyan háromszög területével egyezik meg, amelynek alapja a kör kerülete, magassága pedig a kör sugara. **Arkhimédész** a körbe és a kör köré írt sokszögekkel a 3,140845 ... 3,142857 közelíté-
sig pontosította.

Az indiai matematikusok sem maradtak le, majd az arabok következtek, akik Arkhimédész módszerének alkalmazásával előbb 180 oldalú, majd 720 oldalú sokszöggel számoltak, de később kiderült, hogy számolási hiba került a rendszerükbe. Végül egy 1424-ben befejezett munkájában (Értekezés a körről) **Dzsamsid Gijászaddín al-Kási** adott helyes becslést, a 228, azaz egy 268 435 456 oldalú sokszög területének kiszámításával.

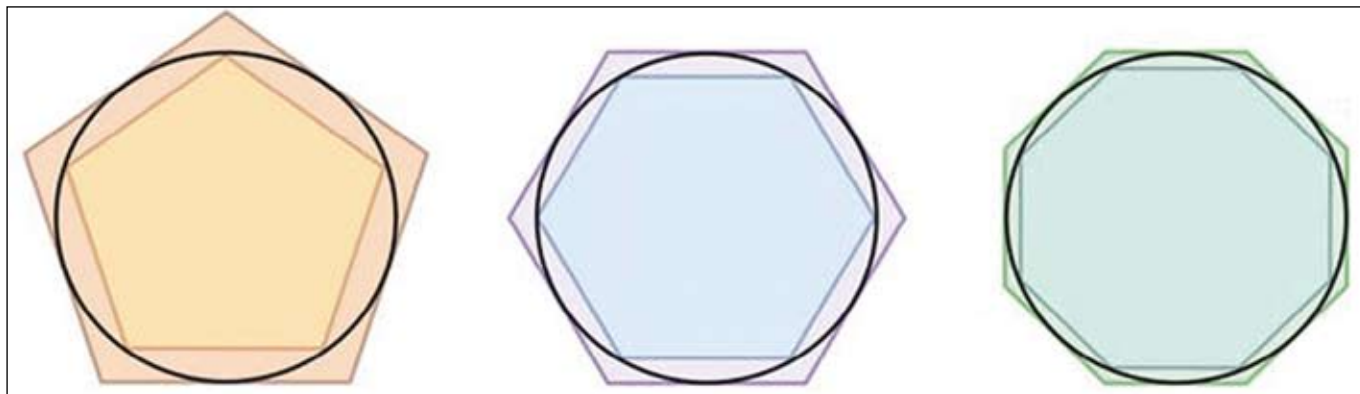
Pi-verseny

Az ünnepnapon természetesen vetélkedő is zajlik: ilyenkor állnak elő mindazok, akik egész évben lázasan dolgoztak a szám pontosításán, és előadják, hogy ki hány tizedesjegyre jutott. Jelen pillanatban a japán Haragucsi Akira a csúcstartó, aki 100 000 tizedesjegyre sorolt fel. Ez 16 órájába telt.

A középkori Európában Novgorodban foglalkoztak elsőként a számmal, és pedig csillagászati téren: Kirik diakónus 1134-ben több számítást végzett az égitestek (Föld, Nap, Hold) térfogatának kiszámítása, Eratoszthenész mérései alapján. E számításokhoz már a 3,125-nek becsült π számot használta. Emellett **Nicolaus Cusanus** 1445 és 1459 között több művében foglalkozott a körkerület kiegyenesítésével, és ehhez használta az állandót. Az ő módszere annyiban tért el Arkhimédésztől, hogy míg a görög tudós fix kerületű körbe és köré írt 3, 6, 12, 24, ..., 3·2ⁿ oldalú sokszögekkel számolt, Cusanus 4, 8, 16... oldalú fix kerületű sokszögekbe és köréjük írt körökkel dolgozott. Cusanus eredményeit azután a 16. század végén François Viète, W. Snellius, Christiaan Huygens, a 17–18. században pedig többek között Isaac Newton használta fel, és egyúttal korrigálta. Európában erre az időszakra szépen egymásra épültek a legkülönfélébb helyeken élő matematikusok munkái, s így egyre többen – köztük pl. a neves **Ludolph van Ceulen** (1550–1617) német származású holland matematikus – egyre pontosabb eredményre juthattak. 1761-ben a svájci **Johann Heinrich Lambert** bizonyította be, hogy a π irracionális szám. Azt pedig, hogy a görög π betűvel jelöljék, Leonhard Euler vezette be William Jones nyomán, 1739-ben.

1873-ban **William Shanks** angol matematikus 30 évi munkával 707 tizedesjegyre számította ki a π -t, de 1944-ben a szintén angol Fergusson kimutatta, hogy Shanks az 528. tizedestől kezdve tévedett. Így természetesen a mai napig folynak a szám pontosításának munkálatai.

Mindenesetre, ennyi munka után semmi csodálkozni való nincs azon, hogy a tudósok legalább egyszer egy évben hatalmas sütiévessel próbálják pótolni annak a rengeteg energiának legalább egy kis részét, amelyet ennek a számnak a pontosítására fordítottak. (Mi micsoda)

Arkhimédész kiindulópontja a π meghatározására a fenti ábrán látható körberajzolások módszer volt

Mennyire bízol önmagadban?

Néha azért szalasztjuk el a nagy lehetőségeket, mert nem bízunk eléggé önmagunkban. Csak az tudja kihasználni az adódó alkalmakat, aki tisztában van az erősségeivel. Te tudod, miben lehetnél még jobb?

1. A barátaid elhívnak túrázni a természetbe. Hogy reagálsz?

- a) Nagy kihívás, de miért is ne? (1 pont)
- b) Előbb minden részletről kifaggatom őket, utána döntök. (2 pont)
- c) Nemet mondom, tudom, hogy csak feltartanám őket. (3 pont)

2. Ha tanácsot kérnek tőled...

- a) ...félek, hogy nem tudok megfelelő segítséget nyújtani. (3 pont)
- b) ...örülök a bizalomnak. (2 pont)
- c) ...azonnal van egy okos tippem. (1 pont)

3. Fellépsz valamilyen előadáson. Mivel nyugtatod magad az esemény előtt?

- a) Most mindenkinek megmutatom, mire vagyok képes. (1 pont)
- b) Ők is csak emberek, mint én. (2 pont)
- c) Mindenki volt már ilyen helyzetben. (3 pont)

4. Azokat, akik túl sokat képzelnek magukról...

- a) ...eleve ellenszenvesnek találok. (2 pont)
- b) ...szerintem nem szabad komolyan venni. (1 pont)
- c) ...mindig csodálattal nézem. (3 pont)

5. Megdicsérik a jó ízlésed vagy saját készítésű süteményedet.

Mire gondolsz?

- a) Biztos valami hátsó szándékuk van, ezért bókolnak. (3 pont)
- b) Egyáltalán nem találok rendkívülinek azt, amit ők igen. (2 pont)
- c) Jó érzés, hogy észreveszik, ha valamiben jó vagyok. (1 pont)

ÉRTÉKELÉS

5-8 pont:

Tisztában vagy az erősségeiddel, és bízol önmagadban. Az új kihívásokkal magabiztosan megbirkózol, ám rögtönzéseid és hirtelen döntéseid közben hajlamos vagy kicsit túlértékelni a képességeidet.

9-12 pont:

Te pontosan tudod, miben vagy jó, és felismered a saját határaidat is. Ezért vagy képes úgy kihasználni a lehetőségeket, hogy közben nem vállalod túl magad.

13-15 pont:

Nem nagyon bízol önmagadban, mert nem tudod igazán, mire elegendők a képességeid. Próbáld ki magad gyakrabban azokban a helyzetekben, amelyek örömet szereznek neked, így megtapasztalhatod, hogy a tudásod sikerre is vezethet!

Skandináv rejtvény

A KÉPEN LÁTHATÓ EGYIK VERSE	FOSZFOR RÉT	A GINK VEGY-JELE	ENIKÓ, BECÉZVE	MÓDI NEM EN-GEDE-LYEZETT	DÉL TONNA IGEN, SZERBÜL	A VERS ELSŐ SORA HUSZÁRÓK VEZÉNY-SZAVA
E						A
NORVE-GIA DOLOG, MUNKA						
ERDEI, SZERÉNY VAD-ÁLLAT		ILONKA KERESZTE-LO SZENT JÁNOS APJA			PRÓBÁL-NI KEZDI! FOHÁSZ	
EBÉDET KÉSZÍT			ÚJ-ZELANDI VÁROS (OTIRA) A PARK FELE!			
OLASZ-ORSZÁG		... POE-TICA BÁCSKAI HELYSÉG		EZEN A NAPON A MÚLT IDŐ JELE		SZINTÉN, UGYAN-CSAK
ELME-SPORT NAGY FA-DOBOZ				TAMARA, BECÉZVE MAGAM		
			CSOKI-FAJTA IMRE, BECÉZVE	ARZÉN KÉZZEL JELT AD	FESZÍTŐ ESZKÖZ	KÖTET-LEN, OLDOTT
LITER KIRGIZ VÁROS (NARIN)				HATÁR-RÁG OSZTRÁK AUTÓJEL	SZEM-FÜLES ULTRA-ROVID HULLÁM	ÉNEK-HANG KÉRDŐ-SZÓCSKA
AZ ÁTLÓ BETŰ-JELE	RÓMAI 999 DÉVA FELE!		SZÜLO, BECÉZVE KIEJTETT BETŰ			NÉVELŐ FALAT FE-HÉRITENEK VELE
ADDIG A PONTIG				AZ ÚT JELE A FIZI-KÁBAN	FÉL ZSÁK! A HÍD KÖZEPE!	FILMBELI OROSZ-LÁN VOLT (ELZA)
LYUK, NYILÁS			KOTÓSZÓ	LOMB-TALAN, KOPASZ		EZ A CSA-TORNA VE-ZETI LE A BALATON VIZET
				R		

Angolvizsga

Angolból vizsgázik a diák. A tanár értékeli:
– Fiam, te úgy beszélsz, mint egy született angol... mint egy ma született angol.

Történelem

A történelemtanár felszólítja Rudikát:
– Mondj valamit Hunyadi László lefejezéséről!

Rudika hallgat:

– No mi az? – sürgeti a tanár. – Miért nem beszélsz?
– Mert úgy felháborít a dolog, hogy nem talállok szavakat...

Szörnyű nap

– Mi újság volt az iskolában?
– Szörnyű napunk volt.
– Mi történt?
– Ne is kérdezd – sóhajt Pistike –, rövidzáratot kapott a komputerünk, és egész nap saját magunknak kellett gondolkodnunk.

Veszélyes kutya

Új postás kerül a városba. Félve csönget be az egyik családi ház kertkapuján, mert a kerítésen hatalmas tábla van: Vigyázz, kutya! A csöngetésre kijön egy idős hölgy, karján egy törpe kutyával.

– Van másik kutyája is?
– Nincsen.
– Akkor miért ijesztgeti az embereket ezzel a hatalmas táblával?
Mire a hölgy:
– Hogy rá ne lépjenek.

Pánik

Egy hosszú repülőút közepén az egyik pilóta elkezd rémülten ordítani:
– Ó, istenem! Nézd a jelzést! Kifogyott az üzemanyag! MINDANNYIAN SZÖRNYET FOGUNK HALNI!
– Te hülye, ez a lámpa csak azt jelzi, hogy hallanak minket az utasok...

Nem érti

Az orvosnál:
– Bizonyára már nem emlékszik rám, doktor úr! – nyit be egy beteg a belgyógyászhoz.
– Hiszen kilenc éve elmúlt, hogy látott. Akkor azt mondta, hogy egyelőre nem szabad elhagynom az ágyat. Én meg is ígértem, hogy feködni fogok, de maga soha többet nem jelentkezett.
– Nem értem! – mondja az orvos. – Ha azt mondtam, hogy feködjön, akkor miért kelt fel?

Közlekedés

– Tudja, miért van annyi közlekedési baleset?
– Miért?
– Mert a ma autósai a holnap sebességével hajtának a tegnapi utakon.

A székely és a tehén

A székely viszi a tehenét a vásárhelyi vásárra. Bent a városban fölhajt a járdára. A rendőr rögtön rászól:
– Vigye le a tehenét az útra! A járda a gyalogosok számára van!
– Ejsze a tehenem is gyalog jár!

Szerelem

– Képzeld, Pistám, én annyira szeretem Irént, hogy 560 szerelmes levelet küldtem neki!
– És hol tartotok?
– Beleszeretett a postásba!

Orvosság

Az orvos megkérdezi az öreg papát:
– No, bevette a kanalas orvosságot?
– Hát félig-meddig. Az orvosság még ment, de a kanál sehogy sem akart lefézni.

0:0

Károly nagy fociszurkoló. Késő éjjelig a tévé előtt ült, és a meccset nézte. Reggel a felesége megkérdezi:
– Hogy végződött a meccs?
– 0:0.
– És az első félidő?

Gombfoci

Két újjgazdag feleség beszélget. Azt mondja az egyik:
– Képzeld, vettünk a fiainak egy nagyon márkás zongorát.
– És tud már játszani rajta a gyerek?
– Már miért ne tudna? A tetején szokott gombfocizni.

Megoldás

A hölgy panaszkodik az orvosnak:
– Doktor úr, olyan ideges vagyok, hogy éjjel felébredek, és le-fel járkálok a szobámban. Nem tud erre valamilyen orvosságot?
– Dehogynem! Mielőtt este lefekszik, hintsen szét a padlón rajzszöveget!

Állati találós kérdések

- Melyik a legsárgább madár?
- A citromhéja.
- Hogy hívják a nagyothalló macit?
- MACI!!!
- Mi van a kisbárány fürdőszobájában?
- Barikád.
- Miért csíkos a tigris?
- Mert rács mögött sült le.
- Miért nem száguldozik a csiga 120-szal?
- Mert lobogna a szeme.
- Mi a különbség a sas és a szálloda közt?
- Hát a sas az száll ide, száll oda, de a szálloda az nem sas ide, sas oda.
- Mi a különbség a hidra és a kobra közt?
- A kobra felmehet a hidra, de a hidra nem mehet fel a kobra.
- Hogyan vesztette el a medve az óráját?
- Ment az erdőben, az órája megállt, ő pedig továbbment.

Foghúzás

A skót fogorvoshoz megy.
– Nagyon fáj a fogam, doktor úr. Mondja, mennyibe kerül egy húzás?
– Érzéstelenítéssel 25 font.
– És nélküle?
– Úgy 22 font.
– Tudja mit? Adjon egy érzéstelenítést, és a fogóját fél órára.

Addig nézd(!), amíg csak el nem tudod olvasni!

Az ember agya érdekes dolgokra képes. Ha el tudod olvasni, jó az elméd!

(Azonos szám mindig ugyanazt a betűt jelenti, ékezetrel vagy anélkül!)

3Z 4Z UZ3N37 4Z7 4 C3L7 5Z6LG4LJ4, H6GY
B3B1Z6NY1754 M1LY3N C56D4L4765
D6LG6KR4 K3P35 4Z 3LM3.

3LK3P35Z76 D6LG6KR4! N3H3Z V6L7 3L65Z6R
3L6LV45N6D 3Z7, D3 M1R3 1D33R5Z 3HH3Z
4 56RH6Z, 4Z 3LM3D 4U76M471KU54N 3L 7UDJ4
6LV45N1.

4N3LKUL H6GY G6ND6LK6DN6D K3LL3N3 R4J74.
L3GY BU5ZK3! C54K K3V35 3MB3R K3P35 3L6LV45N1
3Z7.

H4 7375Z377, 65ZD M3G M450KK4L 15!

KVÍZ

Tudod-e?

Melyek a bánáti városok?

Szabadka, Zombor, Kúla
Ruma, Ürög, Mitrovica
Pancsova, Nagybecskerek, Nagyikinda

Melyik folyó húzza meg az országhatár egy részét Szerbia és Románia között?

Duna Tisza Morava

Melyik jeles vajdasági író született Szenttamáson?

Fehér Ferenc Gion Nándor Majtényi Mihály

Mely városhoz köthetőek a Than-fivérek?

Ada Óbecse Temerin

Hol őrzik Eisenhut Ferenc a Zentai csata című, hatalmas méretű festményét?

Zenta Szabadka Zombor

Mennyire vagy jó megfigyelő?

Ha megnézzük az alábbi képet, először is virágokat látunk zöld levelekkel. Ha viszont jobban megnézzük, akkor kiderül, hogy a képen megbújik egy bogár is. Egy kis segítség: ez a bogár nem barna, és nem is sárga.

ÖVEGES PROFESSZOR KÍSÉRLETEI

Nyers tojás vagy főtt tojás?

Előfordul, hogy főtt tojást is beteszünk a hűtőszekrénybe. Néha összetéveszthetjük a nyerssel.

Most kiveszünk két tojást. Kívülről semmi sem árulja el, hogy melyik a nyers és melyik a főtt. Hogyan lehet eldönteni anélkül, hogy feltörnénk? (Rázni nem szabad!)

Mindkét tojással pörgető kísérletet végzünk. Pörgessük meg a sima asztallapon az egyik tojást, majd érintsük meg egy pillanatra, és állítsuk meg! Gyorsan vegyük el az ujjunkat: ha a tojás tovább pörög, akkor nyers. Ha az

érintés után megáll, akkor főtt. *Magyarázat:* A tojás pörgetésekor mozgásba jön a belseje is. A nyers tojás belseje a pillanatnyi megállás után is tovább mozog, így tovább pörgeti a tojást. A főtt tojás kemény belseje a héjával együtt megáll.

Sz. K.

SZÓLÁSMAGYARÁZAT

Elhúzza a nótáját

Ha tudjuk, hogy népünk tudatában a nóta és a tánc fogalma igen szoros kapcsolatban áll egymással, már csak a megtáncoltat ígére kell gondolnunk, amelynek átvitt értelemben a jelentése: megver. Ennek nyomán megérthetjük a címadó szólást. Akit ütnek-vernek, az kínjában kapkodja a lábát, ugrál, mintha táncolna. Számos régi nyelvi és tájnyelvi szólásmondás valamely tánc nevével utal arra, ha gúnyosan azt akarja kifejezni, hogy valakit megvernek, elfenekelnek. Egy másik mozzanat is közrejátszhatótt abban, hogy a megverést a címben említett szólással fejezzük ki. Ez pedig az, hogy bizonyos hasonlóság van a hegedű vonójának a húzása és a pálcá mozgatása között, ha az utóbbit valaki nadrágjának az alapos kiporolására használják. Amikor megtáncoltatnak valakit, azaz elhúzzák a nótáját, nem valami kíméletesen bánnak az ugrálásra készített pálcával: úgy mozgatják, hogy akinek a bőrén csattan, az táncoljon, meg fújja is az ilyenféle táncoltatáshoz illő keserves nótát.

A képeken valami hibás. Nem kell különleges tudás ahhoz, hogy kitaláld, mi az, csupán a megfigyelőkészségedet kell használnod. Mennyire vagy jó megfigyelő?

Mi van a képen?

(Megoldás: Mennyire vagy jó megfigyelő? - Ez a bogár zöld, és a jobb alsó sarok közelében található. A toronyóra kettőt mutat, de a háttérben naplemente van. Mi van a képen? - tengertű sün. Tudod-e? - Pancsova, Nagybecskerek, Nagyikinda, Duna, Gion Nándor, Óbecse, Zombor)

Jusztika igazsága

A bunyó folytatódik...

Remélem, emlékeztek még, miről szólt a legutóbbi kalandunk. Ott hagytuk abba, hogy hazamentem a suliból, és az aznap történeteket próbáltam megemlékezni. Nos, elmondhatom, hogy ami előző héten történt, az semmi a mai izgalmakhoz képest. A tanárok rájöttek, hogy bunyókat szervezünk? Semmiség! Mint rájöttem, a menő gyerekek körében valószínűleg mindenki így gondolkodott. Nem törődtek a tanárok figyelmeztetéseivel, és szerintem csak még jobban élvezték a rájuk irányuló figyelmet. A folyosón gyakoriak lettek a különféle incidensek. Volt rá példa, hogy egy-két fiú az órák előtti szünetben is összeverekedett. Rádásul a nyolcadikos srácok körében egyre népszerűbbé vált a „kicsi a rakás” nevű játék, amitől senki nem bírt rendesen közlekedni. Így aztán sokan késtek az órákról is. Valamint valaki betörte a műszaki terem egyik ablakát, és egyelőre nem sikerült leleplezni. Röviden tehát, teljes volt a káosz. Anya azt mondta, hogy amikor ő gyerek volt, ilyen dolgok nem történtek az iskolában. Apa véleménye szerint viszont régebben is voltak „janik”, akik játszották az eszüket, feltűnősködtek. Nos, akármelyiküknek volt igaza, nem nyugodtam meg. Vajon ezek mindenre képesek? Nos, akár igen, akár nem, egy dolog biztos. Az egyik bunyónak én is tanúja voltam. Suli után történt. Tornából kellett maradnunk rekreációra. Már átöltöztem, és éppen be akartam lépni a terembe, amikor egyszer csak megláttam Bettit, aki lélekszakadva szaladt felém.

– Juszti! Képzeld, most kezdődik a bunyó!

– Miii? Hol?

– Itt a foci pályán, gyere!

Hiába, nagyon izgatott és kíváncsi voltam. Habozás nélkül Betti után siettem, aki már az udvar felé tartott. Diákok rengetege özönlött ki a suliból. Mire odaértem, Betti már előszedte a telefonját, hogy felvegye az ütközetet. Viszont egy bizonyos pontnál földbe gyökerezett a lábam. Ott álltam, ahonnan már látni lehetett, mi folyik a „pályán”. Két nagyra termett nyolcadikos fiú akaszkodott egymásnak. Az egész úgy nézett ki, mintha mérges kakasok viadalát látnám. Míg a többiek szurkoltak és ordibáltak, én rájöttem, hogy ezt egyszerűen nem bírom nézni. Az a történet jutott eszembe, amit még Mami mesélt nekem régebben. Azt hiszem, a híradóban hallott az esetről, úgyhogy némileg hiteles. Egy iskolában két lány összeverekedett valami miatt a folyosón. A többiek körülállták őket, és ahelyett, hogy rájuk szóltak volna, felvették telefonnal az egészet. Ez a sztori jó sok követőt hozhatott számukra, az pedig már biztos nem érdekelte őket, hogy azok a lányok nagy kárt tettek egymásban. Tehát visszafutottam a terembe. Szerencsére a tanárnő még nem érkezett meg. Innentől kezdve azonban homályosak az emlékeim. Csak ott tisztul ki újra a kép, hogy később kérdeztük a tornatanárnőt a bunyó felől. Azt mondta, hogy az, akinek betörték az orrát, nem akarja megmondani a tanároknak, ki tette ezt vele. Ezután már kellett menni haza, úgyhogy erről később nem tudunk meg többet. Másnap azonban „körözvény” érkezett az igazgatótól, hogy aki továbbra is folytatja a bunyózást a suliban, annak a szülei ellen komoly fegyelmi eljárást indítanak. Na majd pont ettől ijednek be – gondoltam. De mint utóbb kiderült, tévedtem. Mostanában ugyanis bunyóknak még a hírért sem hallani, és remélhetőleg nyugalom következnek. Mert bármennyire is szeretem az izgalmakat, bunyót nem akarok soha többé látni.

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Az előző nyereményjátékunk találos kérdésének a megfejtése a káposzta volt. E heti nyereménykérdésünk így hangzik: Milyen állat látható a képen?

Annyit elárulunk, hogy az állatka szőrzete rendkívül dús, lapított karmaival ássa járatrendszerét. Nappal üregében pihen, csak éjszaka aktív. Főként fűvet eszik, de a kiásott gyökereket is elfogyasztja.

A helyes választ legkésőbb március 19-ig küldd el címünkre. Levélcímünk: **Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad.** A választ elküldheted a **jopajtas.szerk@magyarszo.rs** e-mail-címünkre is. A neved mellett írd meg az iskolád nevét, az osztályt és a lakcímedet.

Jusztika is megmondja!

Hadaró Jutka, a cserfes kislány karaktere egykor Jódal Rózsa írónó fejéből pattant ki. A kamaszlány hétről-hétre egyik témáról a másikra ugrálva, lelkesen mesélt és fecsegett mindenről, ami történt vele és körülötte az iskolában és a családban. Jutkáról az olvasói elhitették, hogy közülük való.

A fenn olvasható, Jusztika által készített beszámoló azonban valóban egy tizenéves kislány alkotása, aki azt ígerte, folytatása is lesz a kalandoknak.

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

82+79(02.053.2)

ISSN 0350-9141

COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság Autonóm
Tartomány

Magyar Nemzeti
Tanács

KÉSZÜLT A MAGYAR KORMÁNY
TÁMOGATÁSÁVAL

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKARSÁG

BETHLEN GÁBOR
Alap

PROGRAM